Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Najer Folksblat — פרייז 20 גראשען — היינט 8 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

אונפּאַרטייאישע פּאָליטיש - געזעלשאַפטליכע טאָג - צייטונג.

Nr. 284/1279 | Łódź, Poniedziałek, 12 grudnia 19?7 r. | פינפטער יאָהרגאַנג | לאָדז, מאָנטאָג, יח כסלו תרפ"ח | Nr. 284/1279

אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 24-71. | Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 2471.

צוויי פּאָגראָמען אויף יודען

איינער—אין ליטע, דער צווייטער—אין רומעניע.

קאָוונאָ, 11. (יט"א טעלעגראַפיש) אין שטעטעל באַנעווע, נישט ווייט פון קאָוונע דויערען שוין זייט עטליכע טעג בלוטיגע עקסצעסען געגען יודען.

אין די עקסצעסען בעטייליגען זיך אָפיצירען און סאָלדאַטען.

די יודען האָבען אינטערווענירט ביי דער צענטראַלער מאַכט.

די אינטערווענץ איז דערווייל פערבליבען אָהן רעזולטאַטען.

בוקאַרעשט, 11. (יט"א טעלעגראַפיש) די רעגירונגס צייטונג „עפּאָקא" טיילט מיט וועגען אַנטי יודישע עקסצעסען, וואָס האָבען אויסגעבראָכען אין יאַסי.

די סטודענטען האָבען פּאָגראָמירט די שולען, שענקען און פיל יודישע געשעפטען.

אָפיצירען וועלכע האָבען זיך אַריינגעמישט און זיך געגענגעשטעלט די כוליגאַנעס, זענען דורך זיי געשלאָגען געוואָרען.

נאָכ'ן פּאָגראָם אין גרויס-וואַרדיין.

בודאַפּעשט, 11. (ספּעציעל צום „נייעם פאָלקסבלאַט"). די מאַכט פון דער שטאָט גרויס-וואַרדיין האָט דערלויבט צו מאַכען די לויה פון דריי יודען, וועלכע זענען דערהרג'עט געוואָרען, בעת דעם לעצטען פּאָגראָם.

צוליב דעם בעלאַגערונגס-צושטאַנד, האָט די מאַכט נישט דערלויבט די יודען צו אייבאָרדענען אַ מאַניפעסטאַציע, בעת דער לויה, און צוגעלאָזט צו איהר בלויז די נאָהענטסטע קרובים פון די קרבנות און דעם פערוואונדעטען ראַבינער.

לויט ווי די היגע צייטונגען טיילען מיט זענען ביז נעכטען אין אָוועגד אַרעסטירט געוואָרען 900 יודען און אונגאַרן אין צוזאַמענהאַנג מיט די אונרוהען.

אַלע פערוואונדעטע, דאָס רוב יודען זענען אַריבערגעפיהרט געוואָרען אין מיליטערישען שפּיטאָל, זייער צאָהל דערגרייכט ביז 300.

אויף די גאַסען פון גרויס-וואַרדיין וואַלגערען זיך נאָך היינט שטיקער גלאָז, צובראָכען מעבעל א. אַ. וו.

די געשעפטען זענען פערהאַקט.

צום-מערסטען האָבען געליטען די יודישע שוהלען און איין אונגאַרישע קירך, אין וועלכער עס האָבען זיך אַריינגעריסען די פּאָגראָמטשיקעס און אָנגעהויבען צו וואַרפען שטיינער פון טורעם אויפ'ן פובליקום.

געשלאָסען די רומענישע הויכשולען.

בוקאַרעשט, 11. (ספּעציעל צום „נייעם פאָלקסבלאַט"). לויט דער פעראָרדנונג פון די רעקטאָרען פון בוקאַרעשט און קלויזענבורג, זענען אַלע הויכשולען געשלאָסען אויף אַן'אומבעשטימטער צייט.

די ענדעקעס זענען זיך מכין.

וואַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) נעכטען איז פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ פון דעם ענדעקישען הויפּט-ראַט. עס איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז דער קומענדיגער סיים וועט האָבען אַ מעגליכקייט צו ענדערען די קאָנסטיטוציע, און דאָס וועט ממילא דעצידירען דעם גורל פון דער פּוילישער מלוכה-אָרדנונג.

די פערזאַמעלטע האָבען זיך אַרויסגעזאָגט פאַר אַ קאַטוילישען בלאָק, און אויסגעדריקט דעם וואונש, אַז אין סיים זאָלען אַריין מענשען מיט פעסטע כאַראַקטערען, ד.ה. אַזעלכע, וואָס זאָלען נישט זיין אַ בלינד געוועהר אין די הענד פון דער רעגירונג.

8-טונג קאַמאַשנמאַכער-מייסטער

דערמיט מעלדען מיר אייך, אַז לויט אַ בעשלוס פון דער פערזאַמלונג פון דעם 11-טען דעצעמבער איז בעשלאָסען געוואָרען צו איבעררייסען די האַנדעלס-בעציהונגען מיט דעם לעדער-סוחר ישעי' ראָזענמוטער נאַוואָמיעסקאַ 2

גלייכצייטיג ווענדען מיר זיך צו די פּראָווינצער חברים שטעפער-מייסטער זיך צו האַלטען אין דעם בעשלוס ביז'ן אָפּרופען.

בעמערקונג: מיטוואָך, דעם 14 דעצעמבער 8 אָוונד קומט פאָר אין פעראיינס-לאָקאַל פּאָלודניאָווא 4 אַ פערזאַמלונג וועגען וויכטיגע פאַך-אַנגעלעגענהייטען.

916 — די פערוואַלטונג.

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטאָרבען אין בלי-העגדען עלטער פון 28 יאָהר

נ. ע. רבקה יאַקובאָוויטש

די טאָכטער פון אונזער ג. פערוואַלטונגס-מיטגליד מאיר זשולטאָווסקי.

צו דער לויה, וואָס קומט פאָר היינט, מאָנטאָג, דעם 12-טען דעצעמבער 1 אַ זייגער מיטאָג פון טרויער-הויז זאַקאָנטנאַ 20, הערען אַלע מיטגלידער געבעטען אָבצוגעבען דער פערשטאָרבענער דעם לעצטען כבוד.

די פערוואַלטונג פון יוד. פליישער-פעראיין, פּיעטריקאָווער 24.

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז אין געלטען געשטאָרבען אין עלטער פון 90 יאָהר

נ. ע. ראַכעל אורשטיין

מוטער פון אונזער פערוואַלטונגס-מיטגליד חיים שלמה.

צו דער לויה, וואָס קומט פאָר היינט, מאָנטאָג, דעם 12, דעצ. 12 אַ זייגער בייטאָג פון ט ויער-הויז זשוואַדזקאַ 25, הערען אַלע מיטגלידער געבעטען אָפּצוגעבען דער פערשטאָרבענער דעם לעצטען כבוד.

די פערוואַלטונג פון יודישען פליישער-פעראיין, פּיעטריקאָווער 24.

נאָך קורצע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטאָרבען אין עלטער פון 45 יאָהר מיין ליבער מאַן, אונזער נישט-פערגעסענער פאָטער, ברודער, שוואָגער און אָנקעל

נ"ע יצחק יעקב (הנקרא איטשע) מאָשקאָוויטש

די לוי' קומט פאָר היינט, מאָנטאָג, דעם 12-טען דעצעמבער ד. י. 1 אַ זייגער מיטאָג פון טרויער-הויז, שרעדניאַ 91, וועגען וואָס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

917

Dr. med.
A. ROZENBLIT
אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען
Aleje Kościuszki 22
telefon 316.
נעהמט אָן פון 6–8 אָוו.

Dr. med.
H. Lajchter
קאָנסטאַנטינער 9.
רוג זאַבאַרניע טעל. 49 66
צאָהן-כירורג
ספּעצ. פון כירורגישע קראַנקהייטען ווי: שטשענקעס, גומענס, דזשאָנסלעס, צאָהן פּיסטולעס א.אַ.וו. נעמט אָן פון 1½—5 זונטאָג און יום-טוב פון 10 12

אַבאַזשור-אַנשטאַלט
ביי עלעקטראָטעכנ. ווערקשטעל
„PŁOMIEŃ"
איינה. ל. פּאַזשענטשעווסקי
פרייהייטס-פּלאַץ 6 אין הויף
עמפּפעהלט אַבאַזשורען פון די נייעסטע מאָדעלען. סאָלידע און פּינקטליכע אויספיהרונג. נידריגע פרייזען. 902

AKUSZERKA
PIPIKOWA
נעהמט אָן געבורטס-הילף און מאַסאַזשען.
פּיעטריקאָווער 132

גרויסע התחלת הספר תורה פייערונג פון דער חברה „עץ-החיים"

זונטאָג, דעם 18 דעצעמבער 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג קומט פאָר אין גרויסען ענגלישען זאַל אַלעיאַ 1 מאַי 2 אַ גראַנדיעזע

התחלת הספר תורה פייערונג

מיט דער בעטייליגונג פון אַ בערימטען חזן און אַ גוט איינשטודירט כאָר, ביי דער בעגלייטונג פון 2 אָרקעסטערס. מיט אַכטונג

חברה „עץ החיים", לאָדז.

בעמערקונג: די גאַנצע לאָדזער יודישע בעפעלקערונג ווערט איינגעלאַדען אַנטייל צונעהמען אין דער פייערונג.

998

8-ונג פריזיער-מייסטער,

פריזיערקעס און שייטעל-מאַכערינס!

היינט, מאָנטאָג, איז דער לעצטער טאָג פון רעגיסטרירען זיך אין דער Izba Rzemieślnicza אין פעראיינס-לאָקאַל פּאָלודניאָווא 4 פון 8–10 אָוועגד, כדי שפּעטער נישט צו האָבען קיין שוועריגקייטען ביים אַרויסנעהמען אַ קאָנצעסיע צו פיהרען ווייטער די ווערקשטעל. יעדער מוז זיין רעגיסטרירט!

די פערוואַלטונג פון פריזיער-מייסטער-פעראיין אין לאָדז און אומגעגענד.

606

לאָדזער יוד. פליישער-פעראיין

(פּעטריקאָווער 24) מאַכט בעקאַנט, אַז מיטוואָך, דעם 14. דעצעמבער ד. י. איז דער לעצטער טאָג פון רעגיסטראַציע, צוליב

דעם צעכען-געזעץ.

אַלע קצבים, מיטגלידער און נישט-מיטגלידער, מוזען זיין רעגיסטרירט, כדי נישט צו פערלירען די ווייטערדיגע עקזיסטענץ.

די רעגיסטראַציע קומט פאָר טעגליך אין פעראיינס-קאַנצעלאַריע פון 5 נאָכמ. ביז 9 אין אָוועגד.

813 — די פערוואַלטונג.

דער קאָלאָניאַל-הענדלער-פעראיין, ציגעל-גאַס 15

מאַכט בעקאַנט זיינע מיטגלידער, אַז אויף דעם גרונד פון אַרט. 29 פון אוסטאַוו פון Podatek przemysł. z dn. 15/VII 1925 r. Dz. U. Rz. P. Nr. 79, poz. 550 האָבען מיר, אַזוי ווי אַלע יאָהר, בעקומען די ערלויבניש אויסצוקויפען פּאַטענטען פאַר אונזערע מיטגלידער פאַר'ן יאָהר 1928. מיר בעטען די ג' מיטגלידער נישט צו וואַרטען אויף דער לעצטער מינוט און צייטיג איינצאָהלען.

די איינצאָהלונגען ווערען אָנגענומען אין פעראיינס-קאַנצעלאַריע פון 12-טען דעצ. ד. י. פון 7–9 אָוועגד.

916 — מיט אַכטונג די פערוואַלטונג.

דער שלום צווישען פוילען און ליטע

ווי אזוי ער איז ענדליך געשלאסען געווארען.

די פערטרויליכע זיצונג פון ראט

גענף, 11 (ספ. טעל.) די פראגע וועגען דעם פויליש-ליטווישען סכסוך האט גענומען דערגרייכט די גרעסטע אנשטרענגונג און פון גאנץ פריה זענען געפיהרט געווארען אונטערהאנדלונגען צווישען די פארשטעהער פון די גרויסע מערב-מלוכות מיט די פארשטעהער פון פוילען און ליטא.

האלב 12 איז זיך צוזאמענגעקומען אויף א זיצונג דער פעלקער-בונד-ראט. אויף דער דאזיגער זיצונג, וועלכע איז אנערקענט געווארען אלס א פערטרויליכע, האט פילסודסקי צום ערשטען מאל זיך געטראפען ביי איין טיש מיט וואלדעמאראס'ן, מיניסטער טשעמבערליין האט ערקלערט זיינע אנשויאונגען בנוגע די שטאנדפונקטען פון פוילען און ליטא, וועלכע זענען פארגעשטעלט געווארען דורך מארשאל פילסודסקי און פרעמיער וואלדעמאראס. אויף דער פראגע מיט וועלכער מארשאל פילסודסקי האט זיך דירעקט געווענדעט צו וואלדעמאראס'ן: „צי עקזיסטירט צווישען אונז מלחמה אדער שלום?“ האט וואלדעמאראס געענטפערט, אז „קיין מלחמה-צושטאנד צווישען פוילען און ליטע עקזיסטירט נישט“. וואלדעמאראס האט אבער ענערגיש געפאדערט גאראנטיעס פאר דער אומאבהענגיגקייט און טעריטאריאלער אומבעריהרליכקייט פון ליטא. דער מארשאל פילסודסקי האט דערויף געענטפערט, אז פוילען איז גרייט דורך בעלעגען א פייערליכע דעקלאראציע צו אנערקענען די אומאבהענגיגקייט פון דער מלוכה, וואס געפינט זיך אין שכנות פון פוילען. דער פעלקער-בונד האט בעאויפטראגט דעם רעפערענט בעלאערסוואן בלאקלאנד צו פערשטענדיגען זיך אזוי מיט דער פוילישער ווי מיט דער ליטווישער דעלעגאציע וועגען דער פארמול פונ'ם פראטאקאל וועגען דער ערלעדיגונג פונ'ם סכסוך.

וואלדעמאראס'עס ענטפער, אז דער מלחמה-צושטאנד איז געענדיגט, וועלכער איז געמאכט געווארען אין געגענווארט פון פארשטעהער פון 14 מלוכות, האט בליץ-שנעל זיך פערשפרייט איבער דער גאנצער געביידע פון פעלקער-בונד, איבער די האטעלען אין וועלכע עס וואוינען די דיפלאמאטען און פאליטיקער און איבער דער גאנצער שטאדט. די פערזאמעלטע דיפלאמאטען און זשורנאליסטען אנערקענען שוין פון דעם דאזיגען מאמענט דעם סכסוך אלס פערענדיגט.

מיט'ן בעשלוס פון ראט אויף דער נעכטיגער פארמיטאג-זיצונג האט דער רעפערענט, דער האלענדישער אויסערן-מיניסטער בעלאערס וואן בלאקלאנד אנגעהויבען די אונטערהאנדלונגען מיט דער פוילישער און ליטווישער דעלעגאציעס וועגען פעראייניהייטליכען זייערע שטאנדפונקטען בנוגע דער פארמול. אין נאמען פון דער פוילישער דעלעגאציע האט די דאזיגע אונטערהאנדלונגען געפיהרט דער מיניסטער זאלעסקי, ווייל מארשאל פילסודסקי האט ערקלערט, אז זיין אויפגאבע איז געווען א סוף צו מאכען צום מלחמה-צושטאנד צווישען פוילען און ליטע, וועלכער איז געפעהרליך פאר'ן שלום פון אייראפא, און אז בנוגע די פרטים פערלאזט ער זיך פולשטענדיג אויפ'ן מיניסטער זאלעסקי. די אונטערהאנדלונגען זענען צוגעגאנגען זעהר שווער. בעזונדערס איבער דער שטעלונג פון ליטע, וועלכע האט זיך געוואלט בעווארענען, אז דאס פערענדיגען דעם קריגס-צושטאנד מיט פוילען זאל נישט אויסגעטייטשט ווערען. אז ליטע זאגט זיך אפ פון איהרע פרעטענזיעס אויף ווילנא. עס זענען אויך ענטשטאנען שוועריגקייטען אין דער פראגע וועגען אנקניפען דיפלאמאטישע און קאנסולארע בעציהונגען צווישען פוילען און ליטא. פוילען ווידער איז געשטאנען אויפ'ן שטאנדפונקט, אז עס דארף דורכ'ן ראט אקצעפטירט ווערען, אז דער בעשלוס פון אמבאסאדאדען-ראט פון יאהר 1923 וועגען די פוילישע גרעניצען איז אנ'ענטגילטיגער. די זיצונג פון ראט, וועלכע איז געווען בעשטימט אויף 5 א זייגער אוונד האט דערום צו דער בעשטימטער שעה נישט געקאנט פארקומען. זי איז אפגעלעגט געווארען ארויסרופענדיג א נערוועזע שטימונג. נאך 7 א זייגער אין אוונד איז אין סעקרעטאריאט פון פעלקער-בונד געקומען וואלדעמאראס, צו בעקאנען זיך מיט די ענדערונגען אין דער פארגעלעגטער פארמול, וועלכע די פוילישע דעלעגאציע האט געמאכט. נאך דעם האבען זיך אנגעהויבען נייע אונטערהאנדלונגען.

דאס פערענדיגען פון סכסוך.

גענף, 11 (ספ. טעל.) נעכטען האלב 11 א זייגער אין אוונד איז זיך צוזאמענגעקומען דער פעלקער-בונד אויף א זיצונג. דאס איז געווען די ערשטע זיצונג זינט דער פעלקערבונד עקזיסטירט, וועלכע איז פארגעקומען אזוי שפעט אין אוונד. די זיצונג האט געטראגט א פייערליכען כאראקטער און אלע מיטגלידער פון ראט זענען געקומען אין פראקען. מארשאל פילסודסקי, איז שוין געזעסען נישט צוזאמען מיט דער פוילישער דעלעגאציע, נאר ער האט פערנומען אנ'ארט אין דער דיפלאמאטען'לאזשע.

דער האלענדישער אויסערן-מיניסטער, אלס רעפערענט האט געלעזען פאלגענדען בעשלוס פון פעלקער-בונד-ראט:

1) דער פעלקער-בונד ערקלערט, אז דער קריגס-צושטאנד צווישען צוויי מלוכות, וועלכע זענען מיטגלידער פון פעלקער-בונד איז אין סתירה צום בוכשטאב און גייסט פון סטאטוט פון פעלקער-בונד, 2) דער פעלקער-בונד-ראט נעהמט צו קענטניש די פייערליכע ערקלערונג פון ליטע, אז דער קריגס-צושטאנד צווישען ליטע און פוילען האט אויפגעהערט, און אז צווישען ביידע לענדער הערשט שלום, 3) דער ראט נעהמט צו קענטניש די פייערליכע ערקלערונג פונ'ם פארשטעהער פון פוילען, אז פוילען אנערקענט די אומבעריהרליכקייט און מלוכה-סובערעניטעט פון ליטע און רעספעקטירט זיי, 4) דער ראט פון פעלקער-בונד דריקט אויס זיין גרייטקייט צו זיין צו דער דיספאזיציע פון ביידע מלוכות אין פאל פון שוועריגקייטען ביים ערלעדיגען זייערע פראגען, 5) דער ראט ערקלערט, אז ער נעהמט צו קענטניש דעם בעשלוס פון ביידע מלוכות, אז זיי וועלען זיך אונטערווארפען דעם בעשלוס פון ראט, אויב ער וועט געפונען פאר נויטיג דורכצופיהרען אנ' אויספארשונג אין ביידע לענדער און 6) דער ראט פאדערט אויף ביידע לענדער דורכצופיהרען דירעקטע אונטערהאנדלונגען, וואס זאלען זיין דורכגעדרונגען מיט'ן גייסט פון שלום און געגענזייטיגער פערשטענדיגונג.

נאכדעם ווי די דאזיגע רעזאלוציע איז פארגעלעזען געווארען געהט אויף דער טריבונע ארויף דער מיניסטער זאלעסקי און ערקלערט, אז פוילען נעמט דעם דאזיגען בעשלוס צו קענטניש. אזא ערקלערונג גיט אויך אב וואלדעמאראס. אלע מיטגלידער פון ראט שטעהן אויף פון זייערע ערטער און מאכען אנ'אוואציע די פארשטעהער פון ביידע מלוכות און דער פארזיצער פון ראט, דער דעלעגאט פון כינא ווינשט ביידע מלוכות פוילען און ליטע גליק אין א פרידליך שכנות'דיג צוזאמענלעבען.

מיניסטער זאלעסקי געהט-צו צו וואלדעמאראס'ען, דריקט איהם די האנד און דאנקט איהם פאר דער העפליכקייט און טאקט, וועלכע ער האט ארויסגעוויזען. וואלדעמאראס ענטפערט, אז ער האפט אז דער היינטיגער אויסגלייך, וועלכער איז אזוי שווער אנגעקומען, וועט געבען גוטע רעזולטאטען.

מארשאל פילסודסקי געהט דאן אראב פון דער דיפלאמאטען-לאזשע, געהט-צו צו ביידע מיניסטארען און דריקט די האנד אזוי זאלעסקי'ן, ווי וואלדעמאראס'ן.

דער פארזיצענדער ערקלערט ארום 12 א זייגער ביינאכט די זיצונג פאר געשלאסען און בעשטימט די נאהענטסטע זיצונג פון ראט אויף מאנטאג.

פילסודסקי און שטרעזעמאן.

גענף, 11. (ספ. טעל.) שבת 3 א זייגער בייטאג האט דער מארשאל פילסודסקי אפגעהאלטען א לענגערע קאנפערענץ מיט'ן דייטשען אויסערן-מיניסטער שטרעזעמאן.

אלע דעלעגאציעס זענען איבערצייגט, אז די דאזיגע בעגעגעניש וועט ברענגען צו גוטע רעזולטאטען. פעסימיסטיש זענען בלויז געשטימט די פאליאקען.

דער פראגראם פון א דייטש-פוילישער פערשטענדיגונג איז שוין צוגעגרייט. נאכ'ן פערענדיגען די אונטערהאנדלונגען אין גענף, זאלען קודם כל פערענדיגט ווערען די אונטערהאנדלונגען מכח א האנדעלס-טראקטאט. דאס זאל געשעהן 15 און 20 יאנואר ק. י.

איין ווארט: „שלום“.

גענף, 11. (ספ. (טעל.). שבת, 1 א זייגער ביינאכט איז מארשאל פילסודסקי אפגעפאהרען פון גענף. אויף דער באהן האט איהם בעגלייט א גרויסער עולם, און די פאליאקען, וואס געפינען זיך אין גענף האבען איהם צוגעטראגען א קראנץ פון רויטע און ווייסע רויזען.

פאר'ן אוועקפאהר האט פילסודסקי אויפגענומען אויף א קורצען געשפרעך דעם קארעספאנדענט פון „מאטען“, יוליוס זויערוויין. לויט די רעלאציעס פון זויערווינען, האט דער מארשאל געזאלט ערקלערען, אז פון די רעזולטאטען וואס עס האט געגעבען זיין וויזיט אין גענף, איז ער צופרידען, מחמת עס האט זיך איהם געהאנדעלט וועגען דערהערען בלויז דעם ווארט: „שלום“.

מיניסטער זאלעסקי פערבלייבט נאך אין גענף ביז דינסטאג.

דער שטארקער איינדרוק אין גענף.

גענף, 11 (ספ. טעל.) דער רושם פון דעם שלום איז זעהר א שטארקער. אפילו די ביז-איצט אמווינציגסטען פריינדליך לגבי פוילען געשטימטע זשורנאליסטען האבען ארויסגעשיקט צו זייערע צייטונגען בעגייסטערטע דעפעשען. זיי באטאנען דעם טריומף פון מארשאל פילסודסקי אין דער פעלקער-ליגע, וואס מ'האט סטענדיג געהאט אין זינען ווייגע מיליטאריסטישע טענדענצען און בעשולדיגט איהם אין קריגערישקייט.

די פארמול פון ראט.

גענף, 11. (ספ. טעל.) אין הסכם

דער מיניסטער רעדט גאלדענע ווערטער-

און די סטודענטען פערגיסען יודיש בלוט.

בוקארעשט. (יט"א). ווי מיר האבען שוין טעלעגראפיש מיטגעטיילט, איז דא אבגעהאלטען געווארען אין דער אנוועזענהייט פון ד"ר ווייצמאן די ערשטע אלגעמיינע לאנדעס-קאנפערענץ פון די רומענישע ציוניסטען, וועלכע איז בעגריסט געווארען דורכ'ן רומענישען אינערן-מיניסטער דוקא, דורכ'ן ענגלישען געזאנדטען און אנדערע. דער מיניסטער דוקא האט צווישען אנדערען געזאגט:

„איך בין גליקליך, דאס איך קען אויסדריקען דער קאנפערענץ אין נאמען פון דער רומענישער רעגירונג די סימפאטיעס פאר דער ציוניסטישער בעוועגונג. מיר בעוואונדערן די ענטוויקלונג פון דער דאזיגער בעוועגונג און שעצען זי נאך העכער צוליב דעם, וואס אונזער פאלק, וועלכעס האט געמוזט איבערלעבען שווערע צייטען און נסיונות, האט געהאט די געלעגענהייט מיטצוארבייטען מיט'ן יודישען פאלק. מיר בעגריסען דעם גרויסען פיהרער פון דער ציוניסטישער בעוועגונג פראפ. ווייצמאן און מיר פערזיכערען אייך, דאס מיר אבסערווירען מיט גרויס אינטערעס אייערע שטרעבונגען. די יודען בעזיצען די אייגענשאפטען, א דאנק וועלכע זיי וועלען זיין אין דער לאגע צו בעקעמפען די שוועריגקייטען, וואס ענטשטעהען ביי דער לעזונג פון דער ציוניסטישער פראגע. אויסערדעם — האט ווייטער ערקלערט מיניסטער דוקא, — קען איך אייך פערזיכערן אין צוזאמענהאנג מיט דער ערקלערונג פון די יודישע פיהרער אין רומעניען וועגען דער גרייטקייט מיטצוארבייטען אלס לאיאלע בירגער ביים ווידעראויפבוי פון רומענישען פאטערלאנד, — אז די רעגירונג איז בעשטרעבט דורכצופיהרען די פאקטישע גלייכבערעכטיגונג פון אלע בירגער פאר'ן געזעץ. אזוי ארום וועט אונטערשטיצט ווערען די צוזאמענארבייט פון אלע נאציאנאליטעטען אין רומענישען פאטערלאנד.

נאכהער האט גענומען דאס ווארט דער ענגלישער געזאנדטער אין בוקארעשט סער גרעי, וועלכער האט בעגריסט די קאנפערענץ אין נאמען פון ענגלאנד. „דאס לאנד, וועלכעס איך פערטרעט“, האט געזאגט סער גרעי, „אונטערשטיצט זייט יאהרען די בעמיהונגען, וועלכע שטרעבען צו גרינדען א יודענשטאט אין ארץ-ישראל“.

דער אויבער-ראבינער דר. געמיראווער האט דאן געהאלטען א רעדע, אין וועלכער ער האט אונטערגעשטראכען די גרויסע פערדינסטען פון לארד באלפור פאר דער ציוניסטישער בעוועגונג און דערמאנט אין ווארימע ווערטער דעם אנדענקען פון די ציוניסטישע פיהרער, וועלכע זענען געשטארבען אין משך פון לעצטען יאהר.

דער פרעזידענט פון דער ציוניסטישער וועלט-ארגאניזאציע דר. חיים ווייצמאן דריקט אויס אין נאמען פון דער ציוניסטישער וועלט - עקזעקוטיווע זיין דאנק דער רומענישער רעגירונג און דעם אינערן-מיניסטער דוקא פאר דער ווארימער בעגריסונג און פאר'ן הארציגען קבלת-פנים, וועלכען ער האט געהאט אין רומעניען. דר. ווייצמאן דאנקט ווייטער דעם פארשטעהער פון ענגלאנד פאר זיין ערקלערונג לטובת דעם ציוניזם, ער גיט איבער דער קאנפערענץ א גרוס פון ארץ-ישראל און שילדערט נאכהער די לאגע אין היילגען לאנד. „ארץ-ישראל“, זאגט דר. ווייצמאן, „מאכט איצט דורך א שווערען קריזיס. אבער די ציוניסטישע פיהרונג האט א גרונד צו קוקען אפטימיסטיש אין דער צוקונפט“.

אין דער צייט, ווען מינ. דוקא האט זיך ערקלערט אין ליבע פאר'ן יודישען פאלק, האבען רומענישע סטודענטען-אויסוואורפען פערגאסען יודיש בלוט אין גרויס-ווארדיין.

Dr. med H. LUBICZ
צעגעלניאנא 43, טעל. 41-32
ספעציאליסט פאר הויט, וענערישע און מענער-שוואכע קראנקהייטען, מיט היילונגס-קווארץ לאמפען (הער-אויפשטעל).
נעהמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אוונט

Dr. H. Wołkowyski
זאוואדניא 57 (צעגעלניאנא 19)
טעלעפאן 37-70
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און וענערישע קראנקהייטען, מענער - שוואכע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
נעהמט אן פון 1—2 און פון 4—8 אוונט.
פאר פרויען פון 4—5 אין א ספעצ. ווארטע-זאל.

Z intencji zaślubin kolegi mego
p. TOBIASZA ROZENHOLCA
z. p. SALĄ GINCBERŻANKĄ
życzę wiele szczęścia na nowej drodze
życia 916 Mendel Kuperminc.

יור. י. אינפעלד
.42 ווסכאדניא .42

DR. MED.
S. J. Schweig
ZAWADZKA 6, tel. 35-01
צוריקגעקעהרט
און בענייט די אויפנאהמען.
894

אכטונג, עלעגאנטע הערען!!
דערמיט מאך איך בעקאנט דער ג' קונדשאפט, אז נאך א גרינדליכער רעארגאניזאציע פון מיין ערשטקלאסיגען
שניידער-אטעליר א. קוטשינסקי, פעפער-גאס 20
נעהם איך אן אלערליי בעשטעלונגען צום איצטיגען ווינטער-סעזאן פון סמאקינגען, ווינטער-פאלטענס. פעלצען און אנצוגען אלעס לויט די לעצטע אויסלענדישע מאדעלען. :—: פאר דער צופרידענהייט פון דער געעהרטער קונדשאפט ווערט גאראנטירט. מיט אכטונג
A. KUCZYŃSKI, ŁÓDŹ, Pieprzowa 20
רעעלע בעהאנדלונג! מעסיגע פרייזען! לייכטע בעדינגונגען!

לאָדז. 12 דעצעמבער 1927.

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז. 12 דעצעמבער 1927.

שלום

צווישען פוילען און ליטע.

דער פוילּיש-ליטווישער קאָנפליקט איז פאָרמעל ערלעדיגט. ביידע צדדים האָבען אָנגענומען די רעזאָלוציע, וועלכע איז פאָרגעלעגט געוואָרען דורך דער פעלקער-ליגע, פערשטעהט זיך, אַז די דאָזיגע רעזאָלוציע איז מיט עטליכע שעה פריהער נאָך בעקאַנט געווען די פּאַראינטערעסירטע. די זיצונג פון פעלקער-ליגע-ראַט איז נאָך צוזאַמענגערופען געוואָרען, כדי צו זיין אין אָרדנונג מיט'ן רעגולאַמין פון ראַט.

די אָנגענומענע רעזאָלוציע איז אָבער נישט קיין פולשטענדיגע אָפּשליסונג פון די פוילּיש ליטווישע חשבונות. יעדע פון די ביידע מלוכות וועט ווייטער קענען האָבען איהרע פּרעטענזיעס צו דער אַנדערער. ליטע וועט ווייטער קענען האָבען איהרע פּרעטענזיעס אויף ווילנא זי וועט ווייטער קענען האָבען איהרע אָנקלאַגעס בנוגע פוילען מכח די פערפאָלגונגען פון ליטווישען שול-וועזען. פוילען וועט אויך ווייטער קענען האָבען איהרע פּרעטענזיעס צו ליטע, די אַלע ענינים זענען אָבער מאַטעריאַל פאַר די רעכטע אונטערהאַנדלונגען צווישען ביידע פּאַראינטערעסירטע מלוכות. דאָס מאָל האָט זיך דער פוילישער מלוכה געהאַנדעלט וועגען אָפּשאַפען די אונגאָרמאַלע לאַגע, ווען צוויי שכנות'דיגע מלוכות געפינען זיך פּערמאַנענט אין קריגס-צושטאַנד, הגם האַרמאַטען האָבען גאָך נישט דאָס וואָרט.

ס'האָט זיך געהאַנדעלט וועגען דעם, אַז די קלענסטע טענה, וואָס איינע פון די דערמאָנטע מלוכות האָט צו דער אַנדערער זאָל נישט דאַרפען געהען דורך דריטע צדדים, נאָר זאָל ערלעדיגט ווערען צווישען די פּאַראינטערעסירטע; וועגען דעם, אַז אין שלום-צייט זאָלען נישט זיין געשלאָסען די גרעניצען, אַזוי אַז ס'זאָל נישט פאָרקומען קיין פערזענליכע קאָמוניקאַציע און קיין פּאָסט- און טעלעגראַף-פערבינדונג.

ס'האָט זיך געהאַנדעלט וועגען דעם, אַז מ'זאָל נישט ווי דאָס איז ביז איצט, דאַרפען זיין שטענדיג גרייט צו מלחמה און נאָכפאָרשען יעדען שריט און טריט פון געגנער.

אין דעם האָט זיך געהאַנדעלט. מאַרשאַל פּילסודסקי האָט טאַקע אויסגענוצט די געלעגענהייט פון דער סעסיע פון פעלקער-ליגע-ראַט און אַוועקגעשטעלט דעם ענין אַזוי אָפען און נאַקעט, ווי ס'מאַכט דאָס געוועהנליך נישט קיין דיפּלאָמאַט און פּאָליטיקער, און דעריבער האָט מאַרשאַל פּילסודסקי אויף דער געהיימער זיצונג פון דער פעלקער-ליגע, הערענדיג, אַז מ'רעדט וועגען ווילנאָ, אָדער ליטווישע אָנקלאַגעס, אַזוי אַוועקגעשטעלט די פראַגע:

„איך בין דאָ אַהערגעקומען הערען איין וואָרט „שלום". דערווייל הער איך, אַז מ'רעדט וועגען ענינים, וואָס אינטערעסירען מיך אין דעם אויגענבליק לחלוטין נישט, ווי וויכטיג זיי זאָלען נישט זיין. וועגען זיי וועלען מיר רעדען אַנ'אַנדערש מאָל.

און ווענדענדיג זיך צו וואָלדעמאַראַס'ן האָט פּילסודסקי געזאָגט: „ה' וואָלדעמאַראַס! איך וויל וויסען, וואָס איהר זאָגט און צי איז צווישען אונז שלום אָדער מלחמה"?

ווען וואָלדעמאַראַס האָט געענטפערט „שלום", האָט פּילסודסקי ערקלערט, אַז ער האָט שוין דאָ נישט וואָס צו טון, און ער פאָהרט אָפּ פון גענף.

די דאָזיגע קלאָרע שטעלונג פון דער פוילישער רעגירונג האָט געמוזט אַרויסרופען גרויס אויפזעהען ביי די פערזאַמעלטע דיפּלאָמאַטען און ווירקען אַזוי, אַז דער פוילישער שטאַנדפּונקט זאָל זיגען, און אין דעם זין איז אָנגענומען געוואָרען די רעזאָלוציע אין וועלכער ס'ווערט בעזאָגט, 1) ס'הערט אויף דער קריגס-צושטאַנד צווישען ביידע מלוכות, 2) פוילען גאַראַנטירט די פּאָליטישע און טעריטאָריאַלע אומאָפּהענגיגקייט פון ליטע, 3) אין דער נאָהענסטער צייט זאָלען זיך אָנהויבען דירעקטע אונטערהאַנדלונגען, וועלכע זאָל פיהרען אָנצוקניפּען גוטע בעציהונגען צווישען פוילען און ליטע, 4) אַלע געגענזייטיגע אָנקלאַגעס וועלען בעטראַכט ווערען דורך דער פעלקער-ליגע.

אַזוי אַרום קען איצט פאָרקומען די דעמאָביליזאַציע פון דעם מלחמה-קוראַזש, וועלכער האָט עקזיסטירט ביי ביידע מלוכות. מען איז דערווייל פערזיכערט פון אַ פּלוצלונגער מלחמה און מ'קען זיך רוהיג אַוועקזעצען רעדען וועגען אַנדערע ענינים, דאָס איז אַנ'ענין פון קורצערע אָדער לענגערע אונטערהאַנדלונגען, וועלכע וועלען סוף-כל-סוף ערלעדיגט ווערען.

דער אָנזעהען פון פוילען אין דער אינטערנאַציאָנאַלער פּאָליטישער וועלט איז מיט'ן אויסגאַנג פון דער ליטווישער פראַגע שטאַרק געוואַקסען. ד.

וואהל-פראגען און שטימונגען.

ד' אַריטמעטיק פון עפּאַקאַ.—אויפרוף פון די ביסקופּען.—מלוכה'יש און אַנטימלוכה'יש.

די קאַמפּאַניע געגען דעם מינדערהייטס-בלאָק, וועלכען ס'האָט אָנגעהויבען די אַזוי גערופענע „סאַנאַציע"-פּרעסע, הערט נישט אויף. מ'וואַרפט זיך אויף אַלע זייטען, מ'סטראַשעט, מ'פּאַרסירט די אַנדערע גרופּירונגען און איצט האָט מען זיך גענומען צו אַ נייע מעטאָדע — מ'נעהמט זיך אָן די קשיורע פון די יודען, וואָס געהען אין בלאָק און פערלירען דערביי.

אַזוי מאַכט די נעכטיגע „עפּאַקאַ" אַנ'אויסרעכנונג, אַז ביים שאַפען דעם מינדערהייטס-בלאָק פערלירען די יודען מאַנדאַטען. די צייטונג האַלט, אַז אונזער וואַהל-סיסטעם איז אַ גענוג פּראָגרעסיווער, ערגער וואָלט געווען ביי איינמאַנדאַט-קרייזען. אמת, ס'איז דאָ אַ מעגליכקייט צו שאַפען איין וואַהל-קרייז פון דער גאַנצער מלוכה, דאָס וואָלט געווען דער גערעכטסטער מאָדוס, אָבער ס'וואָלט אַרויסגערופען זעהר פיל קאָמפּליקאַציעס. שטעהענדיג דעריבער אויפ'ן גרונד פון דער איצטיגער וואַהל-אָרדינאַציע אָהן רעכט פון פערבינדונגס-ליסטעס, פּאָלעמיזירט די צייטונג מיט די ציוניסטען, די אָנהענגער פונ'ם מינדערהייטס-בלאָק און דערווייזט, אַז די יודען פערשפּילען ממש מאַנדאַטען, אויב זיי געהען אינ'ם מינדערהייטס-בלאָק: אַלס בעווייז ברענגט די צייטונג אַנ'אויסרעכנונג, אַז די יודען און די דייטשען האָבען בעקומען בעת די פאָריגע וואַהלען צו 17 מאַנדאַטען, בעת די אוקראַינער האָבען בעקומען 20 און די ווייסרוסען 11. אַזוי אַרום קומט אויס, אַז אויף אַ יודישען מאַנדאַט האָט מען געדאַרפט 90 טויזענד שטימען בעת די דייטשען און אוקראַינער האָבען געדאַרפט האָבען נאָר צו 60 טויזענד שטימען. און די צייטונג פיהרט אויס, אַז אויס מורא די מאַנדאַטען זאָלען חלילה נישט אָנקומען די פּאָלאַקען האָבען די יודען די דאָזיגע מאַנדאַטען בעסער אָפּגעגעבען די דייטשען און אוקראַינער.

דער רעכענמייסטער פון „עפּאַקאַ" פערגעסט דערביי אויסצורעכענען וויפיל מאַנדאַטען וואָלטען די יודען געקענט בעקומען, ווען זיי וואָלטען געגאַנגען אַליין אָהן אַ בלאָק. דאָס פּאַסט איהם נישט צו זיין רעכנונג און ס'וועט נישט שטימען מיט זיינע אויספיהרונגען.

אַ יודיש ווערטעל לויטעט:

היט מיך גאָט פאַר מיינע „פריינד", פון די שונאים וועל איך זיך ווי ס'איז שוין אַליין אָפּהיטען.

*

אין „גלאָס פּראַוודי" טרעט אַרויס דער רעדאַקטאָר סטפּיטשינסקי געגען דער ענדעציע, וועלכע האָט אויפ'ן גרונד פונ'ם בעקאַנטען אויפרוף פון די פּוילישע עפּיסקאָפּען זיך גענומען שאַפען אַ בלאָק פון די רעכטע, וועלכע איז געווענדעט געגען דער רעגירונג. ער בעצייכענט, אַז דער אויפרוף איז געווענדעט געגען דער קאָמוניסטישער געפאַהר און אין בעקעמפען די דאָזיגע געפאַהר זענען אייניג אַלע, אפילו די פּ. פּ. ס., וועלכע האָבען אין זייער „ראַבאָטניק" ערקלערט, אַז זיי בעקעמפען נישט די רעליגיעזע פּרינציפּען און בעקעמפען דעם קאָמוניזם.

דער מחבר וואָרענט, אַז אויב דעם „מאַניפעסט פון שלום" וועט פּערוואַנדעלט ווערען אין אַ געוועהר פון קאַמף געגען מאַרשאַלעק פּילסודסקי, וועט זיך אָנהויבען אַ שאַרפער קאַמף צווישען די קאַטאָליקען, אַ קאַמף, וועלכען די ווענדונג פון די עפּיסקאָפּען האָט געוואָלט פערהיטען.

„ג. פּ." לעגט פאָר צו ציהען קאָנסעקווענצען און אַלס ערשטער קאָנסעקווענץ שלאָגט ער פאָר די שפּאַלטונג פון אַ לינקען בלאָק, וועלכער וועט זיכער אָבהאַלטען אַ נצחון און וועט דאַן מוזען שטרעבען אָבצוטיילען די קירכע פון דער מלוכה, כדי אויף ווייטער אונמעגליך צו מאַכען דעם אויסברוך מיט'ן מאָראַלישען כח פון אָנבליק פאַר פּאָליטישע צוועקען.

*

דער „ראַבאָטניק" שטעלט פעסט, אַז אַ נייער דעמאַגאָגישער לאָזונג האָט זיך בעוויזען אויף דער וואַהל-גאַס. פריהער האָט די כיעגאַ אַפּעלירט מיט'ן לאָזונג „פּאָלק", „נאַציע" און אַלץ וואָס איז געשטאַנען מחוץ זיי, איז געווען אַנטינאַציאָנאַל. פונקט אַזוי האָבען איצט גענומען אין אַרענדע די „מלוכה'שאַפט" די „סאַנאַטאָרען". אין נאָמען פון דער דאָזיגער מלוכה'שאַפט פאָדערט דער „גלאָס פּראַוודי", אַז די אַרבייטער זאָלען מיטאַרבייטען מיט די אינדוסטריעלער; אין נאָמען פון מלוכה'שאַפט געהען די מאָנאַרכיסטען אין סיים, כדי די רעפּובליק צו פערוואַנדלען אין אַ מאָנאַרכיע, די „פּראַוויצאַ נאַראָדאָווע" — כדי צו בעקעמפען דעם פּאַרלאַמענטאַריזם און די אַגראַר-רעפאָרם; און אין נאָמען פון דער דאָזיגער „מלוכה'שאַפט" שטעמפּלען זיי אַלע דעם מינדערהייטס-בלאָק אַלס אַנ'אַנטי-מלוכה'שען.

די צייטונג גיט די דעפיניציע פון אַ מלוכה: טעריטאָריע, די בעפעלקערונג, וואָס בעוואוינט אַ טעריטאָריע און דער קאָמפּליצירטער אַפּאַראַט (מיליטער, פּאָליציי, אַדמיניסטראַציע, פינאַנצען א. אַ. וו.) וואָס בראַש פון איהם שטעהט אַ רעגירונג. ס'פערשטעהט זיך, אַז נישט די בעפעלקערונג און נאָך ווייניגער — אַ טייל פון איהר בילדעט נישט קיין מלוכה און די צייטונג פיהרט אויס, אַז די הייפלען פון ניעסוויעזש, דזשיקאָוו, יאַבלאַנאָוואַ, זענען נישט די מלוכה, נאָר זענען גיכער עהנליך צו דער בעריהמטער זשאַבע, וואָס פּלאָנט זיך אָן.

פון עקאָנאָמישען שטאַנדפּונקט איז די איינטיילונג אויף מלוכה'שע און אַנטי-מלוכה'שע עלעמענטען — אַנ'אַבסורד. אויב מ'זאָל אַזאַ איינטיילונג דורכאויס וועלען דורכפיהרען, וועלען צו דער גרופּע פון אַנטי-מלוכה'שע מוזען פערצייכענט ווערען די מלוכה'שע פּאַראַזיטען, די לאַנד-מאַגנאַטען א. אַ. וו. דעם גרעסטען טייל שטייערן צאָהלען דוקא די אַרבייטער און אָרימע אָהן אונטערשייד פון רעליגיע און נאַציע.

פון פּאָליטישען שטאַנדפּונקט זענען פערהאַן עלעמענטען פיינדליך געשטימטע צו דער מלוכה, ס'איז אָבער אַ פאַקט — פיהרט אויס די צייטונג, אַז ס'איז נישטאָ קיין איינציגע גרופּירונג אין פּוילען, וועלכע זאָל פּרינציפּיעל און אומבעדינגט בעקעמפען די פּוילישע מלוכה'שאַפט, זייט די קאָמוניסטען און די נאַציאָנאַליסטישע אוקראַינער האָבען אויפגעהערט צו באָיקאָטירען דעם פּאַרלאַמענט. און אויב, דאָס ענדערען די געזעלשאַפטליכע אָרדנונג ווערט קוואַליפיצירט אַלס אַנטי-מלוכה'שע-טעטיגקייט, דאַרף מען דאָך פערעכענען צו די דאָזיגע עלעמענטען אויך די פּ. פּ. ס. די צייטונג פערענדיגט.

צאָהלען שטייערן הייסט נאָך נישט זיין פּאַטריאָטיש און צוגעבונדען צו דער מלוכה. אָבער דאָס אַרבייט זיך אויס אין היסטאָרישען פּראָצעס ביי דער הערשאַפט פון פרייהייט, גלייכהייט און דעמאָקראַטיע.

ה. ד. נאָמבערג

— פון —

דר. א. מוקדוני.

דער חכם פון דער יודישער ליטעראַטור איז געשטאָרבען.

ער האָט אַזוי קלוג ליב געהאַט דאָס לעבען און האָט צו 52 יאָהר זיך געמוזט שיידען מיט איהם.

אַ קראַנקער, אַ געבראָכענער האָט ער ביז דער לעצטער מינוט געשמייכעלט אַזוי קלוג, אַזוי גייסטרייך און אַזוי עפּיקורייאיש צום לעבען.

איהר זעהט איהם אומעטום; דאָ איז ער אין אַמעריקאַ, דאָ אין רוסלאַנד, דאָ אין אַרגענטינע, דאָ אין פּאַריז, דאָ אין דער שווייץ, און וואו ער קומט לעבט ער מיט אַלע חושים, און ווייל ער האָט אַזוי ליב געהאַט דאָס לעבען האָט ער אַלץ געזעהן אין לעבען און אַלץ קלוג און טיף פערשטאַנען.

דאָס לעבען האָט אויך געשמייכעלט צו איהם, זיין גרויסען ליבהאָבער און איהם זיינע סודות ענטפּלעקען.

ער לעבט און זעהט דאָס לעבען; ער זעהט אַלץ קלאָר, אַלץ דייטליך, ער זעהט אַלץ מיט אַ קלוגען שמייכעל.

דער שמייכעל פון אַ חכם ליגט אויף אַלץ, וואָס ער האָט געשריבען.

און אין זיינע 52 יאָהר האָט ער זיך אויסגעלעבט מעהר ווי אַנדערע אין הונדערט יאָהר; אַ וואונדערליכע ענערגיע, אַ גייסטיגע און אַ פיזישע, איז געלעגען אין דעם דאָזיגען קליין-געוויקסיגען מענשען. ער האָט אין אַ טאָג דורכגעלעבט וויפיל אַנדערע לעבען דורך אין יאָהרען.

איז ער גאָרנישט געשטאָרבען יונג; ער האָט אַ האַלבען טוץ לעבענס דורכגעלעבט.

און אַ מאָל פלעגט זיך מיר דוכטען, אַז ער טוט עס בעוואוסטזיניג—צו וואָס נעמען דאָס לעבען טראָפּנווייז, צו וואָס ציטערען איבער די שעה'ן איבער די טעג און די וואָכען. בעסער אָבלעבען מיט אַ מאָל, נעמען פון לעבען מיט'ן פולען מויל, דורכלויפען דאָס לעבען מיט אימפעט און דערפיהלען איהם מיט אַלע חושים איידער ציהען עס, ציהען עס ביז לאַנגווייליע.

ער האָט מורא געהאַט פאַר לאַנגווייליע, אַ פחד פלעגט די לאַנגווייליע אויף איהם אַרויפוואַרפען, אַ מינוט לאַנגווייליע איז פאַר איהם געווען די גרעסטע פּיין און די שווערסטע מאַטערניש.

דאָס לעבען איז אַזוי אינטערעסאַנט, אַזוי שפּילעוודיג, אַזוי קלוג און אַזוי פּיקאַנט און דער וואָס לאַנגווייליגט זיך אין לעבען איז אַ זעלבסטמערדער.

דער קליגסטער לעבע-מענש צווישען אונז איז ער געווען.

די אַלטע רוימישע חכמים האָבען אַזוי געלעבט.

לעבענס-גענוס און זויבערע ניכטערקייט, לעבענס-שכרות און קלאָרענדיגע חכמה, לעבענס-הונגעריגקייט און ראַפינירטע גייסטרייכקייט.

אַזאַ איז געווען ה. ד. נאָמבערג.

קיין זאַך איז איהם נישט געווען צו נאַריש און קיין זאַך איז איהם געווען נישט צו קלוג.

ער האָט פאַרמאָגט די קליגסטע פּשטות, דאָס וואָס יעדער אמת'ער חכם פאַרמאָגט.

ער האָט קיינמאָל זיין חכמה נישט געטראָגען ווי אַ שילד, וואָס וואַרפט זיך אין די אויגען. ער איז געווען אַ חכם, ווען אפילו ער האָט זיך געצאַצקעט מיט די נאַרישקייטען פון לעבען.

ער האָט זיך קיינמאָל נישט גע'רב'ט, ער האָט קיין זיידענע ליטעראַרישע קאַפּאָטע נישט געטראָגען, ער האָט זיך קיינמאָל נישט גע'דבק'ט און ער איז געווען דער פרומסטער שריפטשטעלער, דער ריינסטער שריפטשטעלער.

פאַר איהם איז געווען נאַטירליך צו זיין קלוג, פאַר איהם איז געווען נאַטירליך צו זיין טאַלאַנטפול, ער פלעגט אַלעמען איבעראַשען און ער פון זיך אַליין איז קיינמאָל נישט איבעראַשט געוואָרען.

אין מיטען פערהאַוועניש מיט אַלע קליינינגקייטען פון לעבען זיך אַוועקזעצען אָנגעשריבען אַ פיינע ערצעהלונג, אַ פּראַכטפולען עסיי, אַ בליצענדיגען אַרטיקעל, אַ שניידיג קלוגע נאָטיץ און אַ מאָל אויך אַ ריהרעוודיג לידעל, פאַר אַלעמען איז עס געווען אַ וואונדער — אָהן התבודדות, אָהן דבקות און אָהן אָנגעבלאָזענע שריפטשטעלערישע הכנות אַרויסגעוואָרפען עפּעס כלאחר יד אַ שריפטשטעלערישע פּעריל! פאַר איהם איז עס קיין וואונדער נישט געווען, ווייל עס האָט אַרויסגעבליצט פון איהם אָהן אָנשטרענגונג און אָהן חבלי-לידה.

---

20 יאָהר האָב איך איהם געקענט. דעם ערשטען מאָל האָב איך איהם בעגעגענט אין דער שווייץ, בעקאַנט זיך, בעט איך ביי איהם זיין אַדרעס, ענטפערט ער מיר אָהן הומאָר, אָהן ביטערקייט און איראָניע, אַז ער האָט שוין דריי טעג קיין אַדרעס נישט, שוין דריי טעג, אַז ער האָט קיין דירה נישט, און קיינער איז אין דעם נישט שולדיג, ער אַליין האָט אַ שטיף געטון מיט זיין ביסעל געלד און איז געבליבען אין גאַס.

אין אַ פּאָר וואָכען אַרום איז ער געווען אין איינעם פון די בעסטע האָטעלען.

און אַזוי עפּעס כסדר; פון שענקעל צום שטוהל פון אַ סיים-דעפּוטאַט, פון דזשעז-טאַנץ צו אַ רייזע איבער רוסלאַנד, פון קאַבערע אין פּאַריז אַ שפּרייז קיין אַרגענטינע... אין קאַבאַרע אַ קאַבערע מענש און אויף זיין רייזע איבער רוסלאַנד אַנ'ערנסטער בעאָבאַכטער, אַ שאַרפער, אַ זעהר קלוגער רייזענדער, אין שענקעל, דוכט זיך, אַ צושאַטענער מענש און אין אַרגענטינע אַ טיכטיגער געזעלשאַפטליכער טהוער, וואָס אָריענטירט זיך וואונדערליך אין דער טעטיגקייט פון יק"אַ דאָרט.

ער האָט די וועלט דורכגעשפּרייזט און האָט זיך קיינמאָל נישט בעוואָפענט מיט די גרויסע ברילען פון אַ פאָרשער און פון אַ לשמה'דיגען רייזענדער, ער האָט שטיפענדיג געזעהן מעהר פון אַלע, וועלכע האָבען געטאַפּט די פרעמדע לענדער מיט די הענד, מעהר פון אַלע, וועלכע זענען אַרומגעקראָכען מיט נאָטיץ-ביכער און מעהר פון אַלע, וועלכע האָבען געריסען אינטערוויוס פון טויטע און פון לעבעדיגע.

פון אַ קליין, חושך'דיג-חסידיש שטעטעל קומט ער, אַ שטעטעל, וואָס איז אָבגעריסען פון דער גרויסער וועלט און

(ווייטער זעה 6-טע זייט).

לאדז
12 דעצעמבער 1927

דאס לאדזער לעבען

לאדז
12 דעצעמבער 1927

12 מאנטאג
יח
כסלו תרפ"ח

דעצעמבער
זון-אויפגאנג 7.33
זון-אונטערגאנג 3.24
לענג פון טאג 10.11

די גרויסע פאלקס-ארבייט פון „ארט"

וואס די פרעסע-פארשטעהער האבען נעכטען געזעהן און בעוואונדערט.

(—) כדי צו בעקענען די עפענטליכקייט מיט דער נוצליכער און גרויסער ארבייט פון דער לאדזער אפטיילונג פון דער געזעלשאפט „ארט", האט די פערוואלטונג פון דער דערמאהנטער געזעלשאפט אויף נעכטען צוזאמענגערופען א קאנפערענץ מיט די פארשטעהער פון דער ארטיגער און ווארשאווער יודישער פרעסע-פארשטעהער.

מצד דער פערוואלטונג פון „ארט" האבען זיך אין דער קאנפערענץ בעטייליגט די ה"ה: ד"ר ווישעוויאנסקי, מ. לעקין, ד"ר אייגער, אינזש. ווילנער, מ. קאץ און א. פרדריך.

„ארט" און איהר ארבייט זענען נישט קיין נייעס ביי יודען. דאס איז א גאלדען בלעטעל אין דער געשיכטע פון דער פראדוקטיוויזירונג פון די יודישע מאסען און פון יודישען לעבען. דאס איבערפיהרען די יודישע לופט-מענשען צו האנדווערק, אינדוסטריע און ערד-ארבייט איז דער גרעסטער אויפטו ביים היינטיגען טאג, ס'איז דעריבער נישט קיין וואונדער, וואס „ארט" האט געוואונען נישט נאר פאפולאריטעט, נאר אויך די אנערקענונג פאר איהר וויכטיגער און גרויסער פאלקס-ארבייט.

די קאנפערענץ האט געעפענט ד"ר ווישעוויאנסקי, וועלכער האט ערקלעהרט, אז „ארט" איז זיך אזוי צוזואקסען, אז ס'איז נויטיג וועגען דעם מיטצוטיילען די אלע, וועלכע זענען אין דער דאזיגער ארבייט דירעקט אדער אונדירעקט פעראינטערעסירט.

דאן האט ד"ר אייגער געגעבען א גענויען בעריכט וועגען דער ביזאיצטיגער ארבייט פון דער לאדזער אפטיילונג, וועלכע עקזיסטירט זייט 5 יאהר. ד"ר אייגער ווייזט אן, אז „ארט" בכלל געהט אין פאלגענדע ריכטונגען. ערלערנען א האנדווערקער-פאך אדער אויסבעסערען די קענטנישען פון די פאכמענער, אינדוסטריאליזירען די יודישע ארבייטער ד. ה. זיי אריבערפיהרען פון ארבייט אין דער מאדערנער מעכאנישער אינדוסטריע און איבערפיהרען יודען אויף ערד-ארבייט.

די לאדזער אפטיילונג פון „ארט" האט קודם-כל אין זינען געהאט די בעדינגונגען פון אונזער שטאדט און אין דער ערשטער רייה זיך בעשעפטיגט מיט דער אינדוסטריאליזאציע און זיך בעמיהט אריבערצופיהרען די האנדוועבער אין די מעכאנישע פאבריקען אדער אויסלערנען

מעכאנישע וועבעריי.

אין דער דאזיגער אפטיילונג האבען זיך פערשריבען 798 מענשען, געלערנט האבען זיך 337 און דעם קורס האבען געענדיגט 129 פערזאן. די גרויסע פרעקווענץ פון דער דאזיגער אפטיילונג האבען בעוויזען ווי נויטיג זי איז געווען. „ארט" פערמאגט אייגענע ענגלישע, שענערישע (קארט) זשאקארט-שטוהל, בעהם-שטיהל, שעהר-ראהם, שפול-מאשינען, טרייב-מאשין און אלע הילפס-מיטלען צו דער וועבעריי.

די צווייטע גרויסע אפטיילונג אין „ארט" איז געווען

די שטריקעריי און טריקאטאזש אפטיילונג.

דאס אייגענטום פון „ארט" איז 19 מאשינען פון די נייעסטע קאנסטרוקציעס, איינגעשריבענע אין דער דאזיגער אפטיילונג זענען געווען 1.282 און 832 זענען אדורכגעגאנגען דעם קורס.

די גרעסטע און מאדערנסטע אפטיילונג איז די

קראפט-זאקען-אפטיילונג.

די מאשינען האט „ארט" בעקומען נאר דורך אייגענע בעמיהונגען „אהן מיטהילף" פון אויסלאנד. ס'איז כדאי דערביי צו בעמערקען, אז אין דעם דאזיגען פאך פעהלען בכלל ארבייטער און מכל-שכן שוין יודישע ארבייטער. בעזונדערס אויף די קאטאן-מאשין. ס'איז געווען זעהר שווער די דאזיגע אפטיילונג צו עפענען, ווייל דער קאמפלעט-מאשינען קאסט 5,000 דאלאר. סוף-כל-סוף איז דאס געלונגען און די טעג הויבט זיך אן דער קורס אין דער דאזיגער אפטיילונג.

דאס זענען די אזוי-גערופענע מענער-פאכען. וואס שייך די פרויען-אפטיילונגען איז די פרעקווענץ נאך א גרעסערע. אין דער

אפטיילונג פאר וועש-נייהעריגס.

אין וועלכער ס'געפינען זיך 20 אייגענע נייה-מאשינען לערנען זיך 50 שילערינס אין 2 שיכטען. די דאזיגע אפטיילונג עקזיסטירט ערשט 3 יאהר. איינגעשריבען זענען געווען 350 שילערינס, געענדיגט דעם קורס האבען 169 שילערינס.

דאן קומט די אפטיילונגען פאר

האנד- און מאשינען-שטיקערייען

מיט אייגענע 9 מאשינען. דעם קורס האבען געענדיגט 120 שילערינס.

די נייעסטע אפטיילונג איז

מאניקור.

מיט דער דאזיגער אפטיילונג האט „ארט" געטראפען, ווייל 100 פראצענט, וועלכע האבען געענדיגט דעם קורס זענען געבליבען ביי זייער ארבייט און האבען ארבייט, איצט זענען שוין געמאכט געווארען אלע הכנות צו עפענען

די שטאפעריי-קורסען.

א בעזונדער אויפמערקזאמקייט לעגט איצט „ארט" אויף אויסבעסערען די יודישע מלאכה, עס וועלען געגרינדעט ווערען צושנייד-קורסען פאר שניידער, קורסען פאר מאלער און אנדולאציע-קורסען פאר פריזירער, אין צוזאמענהאנג מיט דעם נייעם צעכען-געזעץ זעהט „ארט" פאר אונבעדינגט נויטיג צו עפענען די

פארט-בילדונגס-קורסען

פאר יודישע לערן-יונגלעך, אזעלכע קורסען מוזען, לויט'ן געזעץ, אדורכגעהען די לערן-יונגלעך.

„ארט" אין לאדז פערנאכלעסיגט אויך נישט

די אגראר-ארבייט.

אין גרויסען מאסשטאב האט די דאזיגע ארבייט נישט געקענט געפיהרט ווערען, ווייל ס'האט געפעהלט לאנד אויף צו בעארבייטען, ערשט איצט, בעת דער אנוועזענהייט פון ד"ר סינגאלאווסקי אין לאדז האט ה' אסקאר קאן מנדב געווען פאר דער געזעלשאפט 43 מארגעס לאנד הינטער לאסק. „ארט" האט זיך תיכף גענומען צו דער דאזיגער ארבייט און ס'ווערען שוין געמאכט אלע פארבערייטונגען. די 43 מארגעס לאנד ווי געהעריג אויסצונוצען. דער גאנצער מאשינען אינווענטאר פון „ארט" בעטרעפט ביים היינטיגען טאג 10 טויזענד דאלאר.

אויפ'ן יאהר 1928 ווערט פארגעזעהן, אז אין די „ארט"-שולען זאלען לערנען 520 שילער און שילערינס. די שילער פון די „ארט"-שולען רעקרוטירען זיך: 40 פראצענט קינדער פון קליינהענדלער, 15 פראצענט פון אנגעשטעלטע, 20 פראצענט פון האנדווערקער און 22 פראצענט פון ארבייטער. לויט די יאהרען זענען 30 פראצענט פון 14 ביז 17 יאהר, די רעשט פון 20 ביז 45 יאהר. דער בודזשעט פון „ארט" אויפ'ן קומענדיגען יאהר איז 90 טויזענד זלאטיס. דעפיציט ווערט פאראויסגעזעהען 30 טויזענד זלאטיס. דער דאזיגער דעפיציט מוז געדעקט ווערען דורך דער יודישער געזעלשאפט אין לאדז און וועגען דעם ווענדעט זיך סאקע „ארט".

„ארט" האלט אויך, אז אויב ס'וועלען זיין גוטע יודישע ארבייטער וועלען זיי בעקומען פלאץ אין די יודישע פאבריקען. 75 פראצענט פון די געענדיגטע שילער זענען געבליבען אין פאך.

די פערוואלטונג פון „ארט" האט אויך געוויזען די פרעסע-פארשטעהער די ווארשטאטען פון „ארט". דער ציכטיגער, שעהנער לאקאל און די איינארדנונג פון די שולען האט אויף די אנוועזענדע געמאכט דעם בעסטען איינדרוק.

רעד. לאזאר פוקס האט אין נאמען פון די פערזאמעלטע זשורנאליסטען געדאנקט פאר די אינפארמאציעס און צוגעזאגט ווי ביז איצט צו שטיצען אלע אקציעס פון דער נוצליכער געזעלשאפט „ארט".

הכנות צו די סיים-וואהלען.

וועגען פערזאמלונגען.

אין צוזאמענהאנג מיט די זיך דערנעהנטערנדע וואהלען אין סיים און סענאט, ערקלערט די אדמיניסטראטיווע מאכט, אז אויף פערזאמלונגען, וועלכע ווערען צוזאמענגערופען דורך די וועהלער, עווענטועל דורך די קאנדידאטען אויף סיים-דעפוטאטען דארף מען נישט קיין ספעציעלע ערלויבנישען מצד דער אדמיניסטראטיווער-מאכט. די פארוואהל-פערזאמלונגען אויף עפענטליכע פלעצער דארפען נאר געמאלדען ווערען מצד די פערזאנען, וועלכע רופען צוזאמען די פערזאמלונג, אין רעגירונגס-קאמיסאריאט, מיט 24 שעה פאר דער פערזאמלונג. די אדמיניסטראטיווע מאכט שטעלט אויס א צייגניש וועגען דעם, אז די פערזאמלונג איז איינגעמאלדען.

די אויבענדערמאנטע פעראָרדנונג איז נישט נוגע די פערזאמלונגען אין געשלאסענע לאקאלען, דערביי איז א הויף, וואס איז געשלאסען מיט'ן הויז פערעכענט אלס געשלאסענער לאקאל

די וועהלער-רשימות.

(פ) נעכטען האט דער וואהל-רעפערענט ביים רעגירונגס-קאמיסאריאט שפעט אין אווענד פערענדיגט דאס איינטיילען פון דער שטאט אין וואהל-קרייזען. די פערטיילונג וועט דורך פלאקאטען מיטגעטיילט ווערען דער בעפעלקערונג.

אין די פאליציי-קאמיסאריאטען קומען שוין אריין די ליסטעס פון די וועהלער, וואס ווערען צוזאמענגעשטעלט דורך די הויז-בעזיצער. פון די ביזאיצטיגע ליסטעס זעהט מען, אז דאס מאל זענען זיי צוזאמענגעשטעלט גענויער ווי בעת די וואהלען צום שטאטראט.

די האנדעלס-לאגע אין לאדז.

*

(—) אין דער היגער פרעסע האט זיך בעוויזען א ידיעה, אז דאס מיניסטעריום פאר האנדעל- און אינדוסטריע האט בעשלאסען, כדי זיך ענטקעגען צושטעלען דער טענדענץ פון די אינדוסטריעלער צו העכערען די פרייזען אויף די בוימוואל-אויסארבייטונגען — אפצושאפען די רעגלעמענטאציע און פערקלענערען דעם סכום פון די אויסארבייטונגען.

אין די היגע אינדוסטריעלע ספערען לייקענט מען אבער קאטעגאריש אפ דעם קלאנג, אז די אינדוסטריעלער האבען געוואלט העכערען די פרייזען אויף סחורות.

אין האנדעל מיט בוימוואל-סחורות הערשט איצט אזא טויטע שטילקייט, אז די גרעסטע אינדוסטריע-אנשטאלטען האבען בדעה איינציכען צו רעדוצירען די ארבייטס-טעג.

אויף דעם

וואל-מארק

איז אין דער פערגאנגענער וואך נישט געווען צו בעמערקען קיין פערבעסערונג; עס האט ווייטער געהערשט א פולע שטילקייט. עס האבען פערפיהרט די האפנונגען, אז עס וועט זיך פערבעסערען די סיטואציע צוליב די נאהענטע חגאות, דערווייל איז אויפ'ן האנדעלס-מארק נאך שטילער געווארען.

צוליב דעם איז די אלגעמיינע מיינונג צווישען די סוחרים, ווי אויך צווישען די אינדוסטריעלער, אז דער

ווינטער-סעזאן

איז פערענדיגט, און שלעכט פערענדיגט.

דער פולער שטילשטאנד אין

הורט-האנדעל

איז א פועל-יוצא פון דעם שטילשטאנד אין דעטייל-האנדעל. דער גרעסטער טייל סחורות, וואס די דעטאליסטען האבען איינגעקויפט אויף דער פאר-חגא צייט, ליגען נאך נישט געריהרט, די פראווינציעלע סוחרים האבען נאך אויך גאנץ גרויסע זאפאסען סחורות.

די פרייזען אין די דעקונגס-בעדינגונגען זענען אויך געבליבען די זעלבע. הגם די פרייזען אויף רויה-וואל זענען אויף די וועלט-מערק געשטיגען אויף 5 און גרעבערע אויף 10 ביז 12 פראצ. די סוחרים פאדערען נאך לענגערע וועקסעל-קרעדיטען ווי ביז איצט. וועקסלען אויף 6 חדשים זענען נישט קיין זעלטענהייט.

אויך אויפ'ן

בוימוואל-מארק

איז געווען שטיל, כאטש אין די לעצטע פאר טעג האבען זיך בעוויזען פראווינץ סוחרים.

ווינטער סחורות האבען זיך פערקויפט זעהר וועניג, מעהר איז געלעזט געווארען פאר אלגעמיינע סחורות ווי בעטצייג, לאלעכער, האנטיכער א. ד. גל.

די סיטואציע קען ווייטער פערעכענט ווערען פאר נישט קיין גינסטיגע.

פרויען-פערבאנד וו.י.ז.א.

אויפגאבען און טעטיגקייט.

אין יאהר 1920, ווענען זיך אין לאנדאן צוזאמענגעקומען איינינע טיכטיגע ציוניסטישע פרויען און געבילדעט א גרופע אונטער'ן נאמען:

Womens International Zionist Organisation („WIZO")

(אינטערנאציאנאלע ציוניסטישע פרויען-ארגאניזאציע) מיט'ן צוועק צו שטיצען די קולטור און פילאנטראפיע-ארבייט אין ארץ-ישראל. פון דער קליינער גרופע איז מיט דער צייט אויסגעוואקסען א מעכטיגע פרויען-ארגאניזאציע, וועלכע צעהלט יעצט טויזענדער מיטגלידערינס אין אלע לענדער פון אייראפא און אמעריקא. אויף דער 4-טער קאנפערענץ פון וו.י.ז.א. וועלכע איז פארגעקומען אין באזעל דעם 27 אויגוסט 1927 זענען געווען אנוועזענד 46 פערטרעטערינס פון 30 לענדער. די קאנפערענץ האט בעשטעטיגט א בודזשעט פון 41.712 פונט שטערלינג.

די וו.י.ז.א. האלט אויס אין ארץ-ישראל: קינדער-שוהלען, לאנדווירטשאפטליכע מעדעל-שולען, צווישען וועלכע עס צייכענט זיך בעזונדערס אויס דער בית-הצעירות אין תל-אביב, וואו די חלוצות, וועלכע קומען פון גלות אהין יעדע פארבערייטיגג צום שווערען לעבען אין ארץ-ישראל, לערנען זיך פעלד-ארבייט, האדעווען עופות, קאכען, באקען, נייען, וואשען א. א. וו. בעזונדערס צייכענט זיך אויס די לאנדווירטשאפטליכע פרויען-שולע אין נהלל, וועלכע איז געשאפען געווארען לויט'ן מוסטער פון די ענגלישע קאלעדזש און מיט די זעלבע רעכט. די שולע אין נהלל, וועלכע איז געבויט געווארען אויסשליסליך דורך פרויען-הענד אנהויבענדיג פון בוי-פלאן, וועלכען עס האט געמאכט די ארכיטעקטארין פרוי לאטי קאהן, ביז'ן לעצטען נאגעל, וועלכען עס האבען אריינגעקלאפט די חלוצות, האט זיך געשטעלט פאר איהר אויפגאבע צו שאפען א נייעם טיפ פרויען: די יודישע בוי און פויערן-פרוי, אויסער די שוהלען האלט וו.י.ז.א. אויס יתומים-הייזער, און קינדער-הייזער וואו די ארימע מוטערס לאזען איבער זייערע קינדער וואכענעדיג אויף א גאנצען טאג צו זייער שווערע ארבייט אין פעלד. די וו. י. ז. א. האלט אויס אין ארץ-ישראל זייגלינג-פערזארג-שטעלען, וואו טויזענדער קינדער בעקומען מילך און אנדערע שפייזען און טויזענדער מוטער'ס בעקומען מעדיצינישע הילף. בלויז אין די תל-אביב'ער זייגלינג פערזארג-שטעלעס אליין, האבען אין 1925 יאהר בעקומען מילך און אנדערע שפייזען 11,338 קינדער און ערצטליכע עצות 2,830 מוטערס, וו. י. ז. א. צוזאמען מיט דער „הדסה" פון אמעריקא און קאנאדא, האלט אויס אין ארץ-ישראל פיל שפיטאלען, פערזארגט די קראנקע מיט גוטע דאקטוירים מיט אלע נייעסטע ערפינדונגען, ווי רענטגען-אפאראטען, קווארץ-לאמפען א.א.וו.

די אויפגאבע פון וו. י. ז. א. אבטיילונגען אין אלע לענדער איז צו נעמען אין שוץ די יוגענד פון די שולען און אויסער די שולען, בעקאנט צו מאכען די ברייטערע שיכטען פון דער יודישער געזעלשאפט מיט דער יודישער געשיכטע, צוגרייטען חלוצות און חלוצים פאר פראדוקטיווער ארבייט אין ארץ-ישראל, איינארדנען, פארלעזונגען, און אויפקלערונגס-אווענדען פאר די מיטגלידערינס א. א. וו.

אין מערב-אייראפא — און אין אמעריקא האלטען די יודישע פרויען פון דער העכערער געזעלשאפט פאר אנ-געהרען חוב צו בעטייליגען זיך אין וו. י.ז.א. - פערבאנד. אין דער שפיץ פון פערבאנד אין לאנדאן, שטעהט לידי הערבערט סאמועל, די לאדזער אבטיילונג פון יודישען פרויען-פערבאנד וו.י.ז.א. האפט, אז די יודישע פרויען פון אונזער שטאדט, וועלען האבען פערשטענדניש פאר די גרויסע אויפגאבען פון דעם פערבאנד אין ארץ-ישראל און אויך דא אין פוילען וועט מען זיך מאסענווייז פערשרייבען אלס מיטגלידערינס אין אלוועלטליכען יודישען פרויען פערבאנד וו.י.ז.א.

מלכה רעזניק.

צו דער איבערפיהרונג פון קערפּער פון יוסף אוריסאָן ז"ל קיין ארץ-ישראל.

די הכנות צו דער איבערפיהרונג פון קערפּער פון ה' יוסף אוריסאָן ז"ל קיין ארץ-ישראל ווערען ענערגיש ווייטער געפיהרט. די קאָמיסיע פון ציוניסטישען קאָמיטעט, וועלכע בעשעפטיגט זיך מיט דער זאַך, האָט פעסטגעשטעלט פאָלגענדען סדר: מיטוואָך האַלב 11 פריה קומט פאָר די עקסהומאַציע פון קערפּער אין אַנוועזענהייט פון פאָרשטעהער פון דער מאַכט. 12 אַ זייגער קומט פאָר אויפ'ן בית-עלמין אַ פייערליכע הזכרה. נאָך דעם הספד וועט דער אָרון אין אַ טרויער-צוג איבערגעפיהרט ווערען צו דעם פאַבריקס-באַהן-הויף, וואו עס וועלען ווייטער פאָרקומען הספדים.

פון וואַרשאַ קומען ספּעציעלע פאָרשטעהער פון די צענטראַלע ציוניסטישע אינסטאַנצען.

רעגיסטראַציע
פון יאַהרגאַנג 1907.

די מיליטעריש - פאָליציייאישע ביוראָ ביים מאַגיסטראַט טיילט מיט, אַז אַלע יונגע-לייט פון יאַהרגאַנג 1907 דאַרפען איצט פערזענליך זיך רעגיסטרירען אין לאָקאַל פון מיליטעריש-פאָליצייאישען ביוראָ (טראַגוטאַ 10) פון 8 פריה ביז 3 נאָכמיטאָג, שבת פון 8 פריה ביז האַלב 2 בייטאָג.

היינט קומט די רעגיסטראַציע נישט פאָר.

מאָרגען, דינסטאָג, די וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פון 11-טען פאָליציי-קאָמיסאַריאַט מיט די פאַמיליען-נעמען פון A ביז P.

צוגאַב-פּאָבאָר.

(—) היינט, אַמטירט די צוגאָב-פּאָבאָר-קאָמיסיע (טראַוגוטאַ 10). עס דאַרפען זיך צושטעלען די, וועלכע האָבען נאָך ביז איצט נישט רעגולירט זייער מיליטער-דינסט (האָבען נישט קיין מיליטער-ביכעל, זיך נאָך נישט געשטעלט צו קיין קאָמיסיע א. ד. גל.) פון יאָהרגאַנג 1883 ביז 1906, און וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון די 2, 3, 5, 8, 9, 11 פאָליציי-קאָמיסאַריאַטען.

ציגעל-אַרבייטער
פאָדערען הוספה.

(ש) אַ דעלעגאַציע פון די אַרבייטער אין די שטעטישע ציגעלניעס האָט זיך געווענדעט צום לאַווניק פון דער בוי-אָפּטיילונג איזדעבסקי מיט אַ הוספה-פאָדערונג פון 25 פּראָצ. דער לאַווניק האָט צוגעזאָגט די פראַגע אַרויסצושטעלען אויף דער נאָהענסטער זיצונג פון מאַגיסטראַט.

אין די אַפּטייקען.
היינטיגע נאַכט-דיזשורען.

(ש) היינט ביינאַכט דיזשורירען פאָלגענדע אַפּטייקען: מ. עפּשטיין, (פּיעטריקאָווער 225); מ. באַרטאשעווסקי, (פּיעטריקאָווער 95); מ. ראָזענבלום, (ציגעל-גאַס 12), יורשים פון גאָרפיין, (ווּסבאָדניאַ 54), י. קאָפּראָווסקי, (נאָוואָמיעסקאַ 15).

פּערטשאַדעט.

(ש) אויף פּיעסרקאָווער 70 האָבען זיך די 21-יאָהריגע אַנדזיאַ אַלעקסאַנדראָוויטש און די 20-יאָהריגע פעלאַ קריסטאָווסקי פערטשאַדעט פון גאַז.

פּאָגאָטאָוויע האָט זיי ערטיילט הילף. (כינאַ און אינדיען, נייזעלאַנד און אייראָפּאַ.

היינט שפּילט קאָזאַדעזוס.

דער פּיאַניסט ראָבערט קאָזאַדעזוס איז ביים היינטיגען טאָג דער שטאָלץ פון די גרעסטע אייראָפּעאישע קאָנצערט-עסטראַדעס. די לאָדזער מוזיק-ליבהאָבער וועלען האָבען די געלעגענהייט צו בעוואונדערען זיין שפּילען אויפ'ן היינטיגען קאָנצערט, אויף וועלכען דער קינסטלער וועט אויספיהרען אַ אינטערעסאַנט פּראָגראַם.

„אררט"
היינט 1 פאָרשטעלונג.

היינט 9,45 קומט פאָר אַ פאָרשטעלונג מיט אַ געמישטען פּראָגראַם.

אין דער פאָרשטעלונג נעהמט אַנטייל דער גאַנצער אויסגעצייכענטער אַנסאַמבל פון „אררט".

עס ענדיגען זיך שוין די רעפּעטיציעס פון דריטען פּראָגראַם.

אַקציע לטובת די יודישע שולען.
גרויסע אַקאַדעמיע אין פילהאַרמאָניע.

שבת, דעם 17-טען דעצ. 10 פריה, קומט פאָר אין פילהאַרמאָניע די גרויסע אַקאַדעמיע אין צוזאַמענהאַנג מיט דער אַקציע לטובת די יודישע פאָלקס-שולען. די אַקאַדעמיע וועט זיין אַ יום-טוב פון דער יודישער פאָלקס-שול און יודישער קולטור.

דאָס פּראָגראַם פון דער אַקאַדעמיע וועט זיין רייך און אינטערעסאַנט. אַ רעפעראַט פון ה' מענדעלסאָן, פאָרשטעהער פון דער הויפּט-פערוואַלטונג פון י. ש. א. די קינדער פון די לאָדזער שולען וועלען זינגען אונטער דער אָנפיהרונג פון ה' דאַרגוזשאַנסקי פערשידענע לידער; שוועדישע און ריטמישע גימנאַסטיק; אויפטריט פון די „אררט"-קינסטלער, קוואַרטעט פון פילהאַרמאָניע-אָרקעסטער און צום סוף אַ דעפילאַדע פון די קינדער.

בילעטען קען מען בעקומען אין די קאָאָפּעראַטיווע ג.וועלבער, פּראָפּעסיאָנעלע פעראיינען, אין באַראַכאָוו-שול, ציגעל-גאַס 26 און אין מעדעם-שול, ציגעל-גאַס 17 פון 5–9 אָוועגד.

לכבוד חנוכה!
עמפּפעהלט די בעוואוסטע
פּערפומעריע
J. DRUKIER, ZAWADZKA 11 פון דער פירמע
אַ רייכען אויסוואַהל פון די נייעסטע
פּערפומען, זייפען, פודערן, קעלנישע וואַסערן
אַלער אַרט קאָסמעטיק צו פאַבריקס-פרייזען.
בעמערקונג: צו די ווינאַכטען עמפּפעהל איך דער געעהרטער קונדשאַפט ספּעציעלע באָמבאָניערקעס אַלס ווינאַכטס-געשענקע.
מיט פוילער אַכטונג
PERFUMERJA J. DRUKIER,
11 Zawadzka 11,
פאַר ענגראָסיסטען — ראַבאַט.

טעלעגראַמען.
יודען און די סיים-וואַהלען.
בעשלוס פון די קליינהענדלער.—אין ציוניסטישען אויבער-ראַט. — „בונד" און „פועלי-ציון".

וואַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט אַ גאַנצען טאָג איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון צ. ק. און עקזעקוטיווע פון די קליינהענדלער-פעראיינען. אין דער זיצונג, וועלכע האָט בעטראַכט די פראַגע וועגען צושטיין צום וואַהל-בלאָק, האָבען זיך בעטייליגט 22 מאַן. די דיסקוסיע איז געווען אַ זעהר ליידענשאַפטליכע.

שפּעט ביינאַכט איז מיט 15 שטימען געגען 7 בעשלאָסען געוואָרען צוצושטיין צום נאַציאָנאַלען בלאָק, אָבער נישט צום נאַציאָנאַליטעטען-בלאָק.

וואַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון ציוניסטישען אויבער-ראַט. דעפּ. גרינבוים האָט אָפּגעגעבען אַ בעריכט וועגען זיין לעצטער נסיעה קיין לעמבערג. דער דאָזיגער בעריכט האָט אַרויסגערופען אַ לאַנגע שטורמישע דיסקוסיע.

מאָרגען וועט פאָרקומען אַ זיצונג פון אַלע גרופּירונגען, וואָס שטעהען-צו צום בלאָק.

וואַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) ווי בעקאַנט ווערען איצט געפיהרט אונטערהאַנדלונגען צווישען „בונד" און די לינקע „פועלי-ציון" מכח שאַפען אַ געמיינזאַמען בלאָק ביי די קומענדיגע סיים-וואַהלען. אין פאַל פון אַזאַ בלאָק רעכענען די ביידע פאַרטייען, אַז זיי וועלען קאָנען צוזאַמען דורכפיהרען עטליכע דעפּוטאַטען, איינעם אין וואַרשאַ און איינעם אין לאָדז.

ווען עס איז געקומען אין די אונטערהאַנדלונגען צו דער פראַגע וועגען די קאָנקרעטע בעדינגונגען, האָבען די לינקע „פועלי ציון" אַרויסגערוקט די פאָדערונג, אַז איינער פון די דאָזיגע וואַהרשיינליכע מאַנדאַטען זאָל אָבגעגעבען ווערען די „פועלי ציון" און איינער דעם „בונד". דער „בונד" האַלט אָבער, אַז איהם קומען די ערשטע צוויי מאַנדאַטען.

צוליב דער דאָזיגער שטעלונג פון „בונד" האַלט דערביי, אַז די אונטערהאַנדלונגען זאָלען אינגאַנצען איבערגעריסען ווערען.

אוקראַינע און דער מינדערהייטס-בלאָק.

וואַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש) אין איניגע פוילישע צייטונגען האָט זיך בעוויזען אַ ידיעה, אַז די אוקראַינישע סאָציאַליסטישע פאַרטיי „סעליאַנסקי-סאָיוז" אונטער דער אָנפיהרונג פון דעפּ. פּאַוועל וואַסינטשוק האָט ענדגילטיג בעשלאָסען נישט צוצוטרעטען צום בלאָק פון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען.

ווי מען דערוויסט זיך, שטימט נישט די דאָזיגע ידיעה מיט דער ווירקליכקייט. צווישען דער אוקראַינישער „אונדאָ" און דעם „סעליאַנסקי-סאָיוז" ווערען איצט געפיהרט לעבהאַפטע אונטערהאַנדלונגען וועגען אַריינטריט פון „סעליאַנסקי-סאָיוז" אין מינדערהייטס-בלאָק. אין די נאָהענטסטע טעג ווערט שוין ערוואַרטעט די ענדגילטיגע פאָזיטיווע פינאַליזירונג פון די דאָזיגע אונטערהאַנדלונגען.

ביד חזקה, ובזרוע נטויה.

פּאַריז, 11 (ספּעציעל צום „נייעם פאָלקסבלאַט") די פּאַריזער צייטונגען גיבען איבער פאָלגענדען אינטערעסאַנטען פּרט פון גענף:

שבת האָט דער מאַרשאַל פּילסודסקי איבערגעגעבען אין סעקרעטאַריאַט פון דעם פעלקער-בונד אַן אולטימאַטיווע פאָדערונג, אַז דער ראַט מוז נאָך דעמזעלבען טאָג, ד. ה. שבת ערלעדיגען דעם פויליש-ליטווישען סכסוך, ווייל ער, פּילסודסקי מוז ביינאַכט פערלאָזען גענף. דעריבער טאַקי איז בעשטימט געוואָרען די ביינאַכטיגע זיצונג, (צום ערשטען מאָל אין דער פּראַקטיק פון דעם פעלקער - בונד) וועלכע איז אַדורך ביי אַ זעהר געהויבענער שטימונג.

מען ווייזט אויך אָן אויף דער פעסטער שטעלונג פון דער פוילישער דעלעגאַציע, וועלכע האָט אין אַ געוויסען מאָמענט פערלאָזט די זיצונג, און מען האָט זיך דעריבער געמוזט מיט איהר פערשטענדיגען טעלעפאָניש.

אַדוו. טאָרעס אין בעלגיען.

פּאַריז, 11. (יט"אַ טעלעגראַפיש). דער בעריהמטער פערטיידיגער פון שלום שוואַרצבאַרד, אַדוו. טאָרעס איז צוריקגעקומען פון אַ רייזע איבער בעלגיען, וואו ער האָט געהאַלטען אַ רייהע פאָרלעזונגען. צוו. אַנד. האָט ער בעקומען אַן אייגענהענדיגען בריף פון קעניג אַלבערט, אין וועלכען ער בעגריסט טאָרעס'ן אויף דער בעלגישער ערד, און דריקט אויס זיין בעדויערען, וואָס ער קען איהם נישט הערען.

קליינער פעליעטאָן.
ר' זאַנוועלעס דעקלאַראַציע.

— איך וויל נישט וויסען פון קיין שום מעשות און פון קיין שום חסדות! — זאָגט ר' זאַנוועלע — דעקלאַראַציע אַהער, דעקלאַראַציע אַהין, סאָציאַליזם פון פאָרענט, סאָציאַליזם פון הינטען — דער עיקר'שט, זאָגט מיר, פּרנסה וועט זיין?!

אָט דאָס וויל איך הערען און דאָס וויל איך וויסען!

וואָרום, רבותי-יודען, אַז ס'איז נישטאָ קיין פּרנסה וכלכלה — טויג דער גאַנצער סאָציאַליזם אויפ'ן פייער, און ס'עס דאַרפען קיין גוטס נישט אַרויסקומען!

אונז האָבען מיר שוין געזעהן ס'אַרא פּנים דער סאָציאַליזם האָט געהאַט אין ניקאָלאַיס צייטען! אונז האָבען מיר שוין געהאַט אַנ'אָנלערנינג!

אודאי פערשטיי איך, אַז אונזערס גאָל אַ מענש מוז לפנים זאָגען — מאָראַל, און רעדען מאָראַליש, און טון דערביי דערקלערען פאַר'ן סאָציאַליזם, ווי אויך פאַר דער פאַנגאַ פּיעכאָטקאַ, אַז די רעליגיע איז דער יסוד פון מאָראַל און געזעמעסיגקייט, פּונקט, ווי ר' לייביש דאָזאָר. האָט עס געטון דערקלעהרען...

אָבער וויסען ווייסען מיר, אַז אויך ער מיינט נישט די הגדה, נאָר די קניידלעך, און אַז קודם כל איז — די פּרנסה, ד. ה. פּראָסט פּשוט מ'זאָל האָבען צו פערשטאָפּען דעם מאַגען, און דערנאָך ערסט הערען אַ בויך-רעדנער...

משל למה הדבר דומה?

ס'איז דיוזעלבע מעשה, וואָס מיט מיין יודענעס דעקלאַראַציעס, וואָס זי טוט מיר אַרויסלייענען פון אויסענווענינג יעדען טאָג, פּינקט, ווי אַ יוד דעם יום:

— זאַנוועלשי פּרוין, מ'ברויך צו האָבען דאָס און דאָס! מ'ברויך צו האָבען אַ קאַראַקול-ושאַקעט! מ'דאַרף צו האָבען אַ פּאָר באַליאָווע קליידער! מ'מוז האָבען – זאָגט זי — אַז אַ מאַן זאָל זיין אַ שטיקעל מאַנספּערשוין מיט לייטען גלייך, און נישט בלויז אַרומטראָגען אויף די גאָמבע אַ פּראָטאַריר-בערשט...

מ'ברויך און מ'מוז, און מ'דאַרף! אודאי ווייס איך, אַז דאָס אַלץ איז גאַנץ גוט, און לייטיש, און יעדע יודענע מוז צו האָבען אַנ'אייגען קאַראַקול-קלייד, אָבער מאַלע וואָס מ'דאַרף נאָך אַלץ צו האָבען!

אָט, למשל, וואָלט איך גענייטיג בעדאַרפט צו האָבען די אַמעריקאַנער הלוואה.

אַ קינץ, זאָג איך איהר, איז מיין ווייב'ס אַלע דעקלאַראַציעס מיט איהרע אַלע פּראַקציעס און פּלאַצפאָרמען און ראַליעגעס!

דער'עיקר, זאָג איך, איז פּרנסה, ווי-דער פּרנסה און נאָך אַמאָל פּרנסה, און איך וועל פון מיין דעקלאַראַציע אויף אַ האָאָר נישט אָפּטרעטען...

מעג עס זיין יאָ מאָראַליש, צי נישט מאָראַליש — עס אַרט מיך נישט!

אמן.

אונערהערטע פּאַסירונג אין א יודישער פאַמיליע
א פאַטער פערגעוואַלדיגט זיין 5-יעהריג מיידעלע.

ריגע. (יט"אַ). אין ליבוי איז פאָרגעקומען אַנ'אונדערהערטע פּאַסירונג. אַ געוויסער מענדל שניטקע האָט פערגוואַלטיגט זיין 5-יעהריג טעכטערל חיה.

שניטקע איז 48 יאָהר אַלט און לעבט שוין 6 יאָהר אין ציוויל-הייראַט מיט דער 25-יעהריגער שרה סווירסקאַ, וועלכע האָט פון איהם געבוירען 3 קינדער.

סווירסקאַ האָט ערקלערט, אַז איהר מאַן האָט שוין איין מאָל געפּרובט פערגוואַלטיגען זיין 5-יעהריגע מיידעלע חיה אָבער דער מוטער איז געלונגען צו פערהיטען דאָס קינד.

די פאַמיליע האָט געלעבט אין זעהר געדריקטע מאַטעריעלע פערהעלטנישען. שניטקע איז שוין פערהייראַט צום צווייטען מאָל. זיין ערשטע פרוי לעבט אין ליבוי און האָט געהאַט פון שניטקע 10 קינדער. נאָך מיט 3 יאָהר צוריק, ווען שניטקע האָט שוין חתונה געהאַט צום צווייטען מאָל, האָט זיין ערשטע ווייב געבוירען פון איהם אַ קינד.

סווירסקאַ, וועלכע האָט אין ריגע קרובים, האָט געהאַט מיטגענומען מיט זיך איהרע צוויי קלענערע קינדער און איז געפאָרען קיין ריגע צו איהרע קרובים.

בעת איהר אָפּוועזענהייט איז דער פאָטער-חיה בעגאַנגען דאָס פערברעכען. כאַראַקטעריסטיש איז, וואָס דער עלטערער זוהן פון שניטקע פון דעם ערשטען ווייב געהט אויף די זעלבע דרכים פון זיין פאָטער. מיט איניגע יאָהר צוריק האָט ער אין עלטער פון 13 יאָהר פערגוואַלטיגט זיין 6-יעהריגע שוועסטער'ל. דער ענין איז דערגאַנגען ביז'ן געריכט, וועלכער האָט אָפּגעגעבען דעם יונגען פערברעכער אונטער דער אויפזיכט פון דער מוטער.

Dr. Z. RAKOWSKI
ספּעציאַליסט פאַר אויערען, נאָז, האַלז- און לונגען-קראַנקהייטען.
קאָנסטאַנטינער 9, טעל. 27-31.
שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5—7
נעמט אויך אָן אין לאַגיעוויניק, זגיערזשער 17 פון 10—11 און פון 2 ביז 3.

ביבליאָגראַפישע נאָטיצען.

„יודישער לעקסיקאָן“, אַני ענציקלאָפּעדיש האַנדבוך פון יודישען וויסען אין 4 בענד. מיט איבער 2000 אילוסטראַציעס, בילדנעס, קאַרטען און טאַבעלען, יודישער פערלאַג בערלין.

נאָך אַ פאָרבערייטונגס-אַרבייט, וועלכע האָט געדויערט 8 יאָהר איז דער „יודישער פערלאַג“ אין בערלין צוגעטראָטען אַרויסצוגעבען דעם ערשטען יודישען קאָנווערזאַציע-לעקסיקאָן אין דער דייטשער שפּראַך. דאָס איז אַ יודישע אויסגאַבע, ענהליך צום מוסטער פון די קליינע „מייער“, אָדער „בראָקהויז“ - ענציקלאָפּעדיעס. יודישע ענציקלאָפּעדיעס זענען ביז איצט געווען צוויי: די „דזשואיש ענציקלאָפּעדיעס“ אין 12 בענד, אַרויסגעגעבען מיט 25 יאָהר צוריק אין דער ענגלישער שפּראַך און די 16-בענדיגע יודישע ענציקלאָפּעדיע אין רוסיש. ביידע זענען אַרויסגעגעבען פאַר'ן קריג און נויטיגען זיך נאַטירליך אין פיל דערגענצונגען. דער 4-בענדיגער לעקסיקאָן, וועלכער ווערט איצט אַרויסגעגעבען אין בערלין, וועט בעריקזיכטיגען אַלע נייע ערשיינונגען פון דער יודישער וויסענשאַפט, היסטאָריאָגראַפיע, ליטעראַטור און אַ.וו., וועלכע זענען צוגעקומען פאַר די לעצטע יאָהרען.

דער „לעקסיקאָן“ ערשיינט אונטער דער רעדאַקציע פון ד"ר געאָרג הערליץ און ד"ר ברונא קירשנער און ביי דער מיטאַרבייט פון 230 יודישע געלעהרטע און שריפטשטעלער פון כמעט אַלע לענדער אין דער וועלט. צווישען די מיטאַרבייטער געפינען זיך אַזעלכע נעמען, ווי ד"ר איסמאר עלבאָגען, ד"ר יאָזעף מייזעל, ד"ר אַראָן סאַנדלער, פּראָפ. מאיר באַלאַבאַן, פּראָפ. ווייצמאַן, נחום סאָקאָלאָוו, ד"ר פעליקס פינער, פּראָפ. דובנאָוו, פּראָפ. אָפּענהיימער א. א.

דער ערשטער באַנד פון „לעקסיקאָן“ וועלכער נעהמט אַרום די בוכשטאַבען A—C, איז נאָר וואָס ערשינען, די איבריגע דריי בענדער וועלען ערשיינען אין משך פון יאָהר 1928. דאָס ווערק וועט אַרומנעהמען אַנ'ערך 15000 ווערטער און אַרטיקלען.

די עליה און ירידה.

פּראָפ. ד"ר ליבמאַן הערש, די עליה און ירידה (איינוואַנדערונג און אויסוואַנדערונג פון פּאַלעסטינע), פערלאַג אַרבעטער עמיגראַציע-ביוראָ, וואַרשע.

דער מחבר פון דער בראָשור שטעלט באַלד אין דער הקדמה דעם טעזיס, אַז דאָס בעזעצען די יודען פון די גלות-לענדער אין פּאַלעסטינע איז אַן אוטאָפּיע: דאָס לאַנד איז נישט פעהיג אויפצונעהמען די 18-15 מיליאָן יודען, וועלכע זענען פערשפּרייט איבער דער גאַנצער וועלט, וועגען דעם חלום'ען נישט אפילו די ציוניסטען. אין ווייטערדיגען בעמיהט זיך דער אויטאָר אויפ'ן סמך פון סטאַטיסטישע דאַטען און ציפערען צו בעווייזען, אַז די אימיגראַציע פון די „עת-לבנות-יאָהרען“ האָט נאָר בעוויזען, אַז דאָס לאַנד קאָן בכלל קיין גרעסערע איינוואַנדערונג נישט אַריינגעהמען און אַז די האָפנונג פון די ציוניסטען צו שאַפען אין פּאַלעסטינא אַ יודישע מעהרהייט איז נישט בעגרינדעט: „וויפיל יאָהרען יודען זאָלען נישט וואַנדערען קיין ארץ ישראל קענען זיי דאָרטען ביי די געגעבענע בעדינגונגען בשום אופן קיין מעהרהייט נישט ווערען.

די בראָשור איז אילוסטרירט מיט סטאַטיסטישע טאַבעלען און דיאַגראַמעס.

דער סוף פון
דער קאָזאַק
און דאָס
יודיש מיידעל
וועט קומען אין
מאָרגענדיגען נומער

Dr. Med. I. WEINBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02.
אינערליכע קראַנקהייטען, ספּעציעל פאַר לונגען- און האַרץ-קראַנקהייטען. בעשטראַהלונגען און קינסטליכע בערג-זונען נעמט אָן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 6—7. אין דערהיים פון 3—5 נאָכמ.

ה. ד. נאָמבערג.

(סגרעו פון דער 3-טע זייט).

האָט מיט איהר קיין מגע ומשא, קומט ער, ביז 18 יאָהר איז ער פּערמויערט אין בית-המדרש, שוין אַ בעווייבטער, אַ פאָטער פון קינדער, אַ יונגער, האַלבווילדער חסיד'ל, אַ מענש שוין מיט דאגת פרנסה, שוין אינגאַנצען אַ געפּעטעטער און געבונדענער, רייסט ער זיך אַרויס טרייסעלט אָב פון זיך אַלע התחיבות'ן, צורייסט אַלע פענטעס און ווערט אַ פרייער מענש.

און אָט דאָס חסיד'ל הויבט אָן שרייבען.

עלעגאַנטע קלאָרקייט, גראַציעזע מאַנירען, ראַפינירטער סטיל ברענגט דער יודישער ליטעראַטור דער דאָזיגער חסיד'ל נאָך אין דער לאַנגער קאַפּאָטקעלע, נאָך אין דעם קליינעם פּויליש-יודישען היטעלע געהט ער אַרום און ער איז שוין אַ וועלט-מענש, ער איז פּיש נאָך קליינשטעדטעלדיג, אָבער גייסטיג איז ער גרויס-שטאָדטיש ראַפינירט.

דער קליין-געוויקסיגער חסיד'על פערמאָגט די עלעגאַנץ פון אַ פּאַריזער שריפטשטעלער. דער דאָזיגער היציגער חסיד'ל ווייזט אַרויס אין שרייבען אַ וואונדערליך גראַציעזע איינגעהאַלטעגקייט, אַ לויטערע פילאָזאָפישע רוהיגקייט און אַ פיין-בויגיגע לאָגיק.

אַנ'אוצר פון סאַלאָן-קלוגקייט, פון ראַפינירטער קולטור און פון שריפטשטעלערישען גלאַנץ איז געלעגען בעהאַלטען אין דעם דאָזיגען חסיד'ל און וויפיל האָט געפעהלט, אַז דאָס אַלץ זאָל געהן לאבוד, אַז דאָס אַלץ זאָל פערפאַלען ווערען אין אַ פינסטער קרעמעל?

אַ נס איז געשעהן: ער האָט זיך פון דעם חושך'דיגען שטעטעל אַרויסגעריסען

אַ נס פאַר דער יודישער ליטעראַטור, פאַר דער יודישער פּובליציסטיק און פאַר דער יודישער עסיי.

דאָס דאָזיגער חסיד'ל איז געוואָרען דער וועלט מענש אין אונזער ליטעראַטור.

ער קומט מיט דער שאַרף-קלוגער ערצעהלונג אין אונזער ליטעראַטור, ער קומט מיט'ן געטאָקטען עסיי, מיט'ן עלעגאַנטען פּובליציסטישען אַרטיקעל און מיט'ן גראַציעזען פעליעטאָן.

ער איז זעהר בעגאַבט; אָהן שטערןקנייטשעניש. אָהן בעטויבענדיגער התמדה און אָהן באַנק-קוועטשעניש נעמט ער אויף דאָס בעסטע און דאָס שעהנסטע אין אַלע ליטעראַטורען.

איהר זעהט איהם זעלטען לערנענדיג און ער ווייסט אַלץ, ער ווייס אַלץ אָהן גריבלענישען און דרעהעניש מיט'ן גראָבען פינגער, ער ווייס אַלץ, ווי אַ גוט ערצויגענער אייראָפּייער.

ער האָט קיינמאָל נישט אויסגעזעהן ווי אַ פּראָפעסיאָנעלער שרייבער און ווי אַ פּרינציפּיעלער סקריבענט; שרייבעריי איז פאַר איהם געווען איינע פון זיינע פילע טעטיקייטען, שרייבעריי איז פאַר איהם געווען אַנ'ענין ווי אַלע אַנדערע ענינים פון לעבען.

ער איז נישט געווען קיין לעהרער, קיין מוסר-זאָגער, קיין בעל-דרשן — שרייבעריי איז ביי איהם געווען נחת-רוח'דיגע גייסטיגע טעטיגקייט.

און דעריבער האָט יעדע שורה זיינע פערמאָגט שטילע גראַציע, רוהיגע עלעגאַנץ און לויטערע נאַטירליכקייט.

אַ קלאָהרען, גוטען קאָפּ האָט ער פערמאָגט, און אַלץ, וואָס איז איהם אַליין געווען קלאָר האָט ער איבערגעגעבען מיט אַ מייסטעריהאַפטער קלאָרקייט

אויף איהם קען מען זאָגען מ'ט'ן פולען מויל, אַז ער האָט קיינמאָל נישט געשריבען וועגען אַ זאַך, וואָס איז איהם נישט געווען קלאָר.

ער איז געווען געבענשט פון גאָט מיט דער גרעסטער מתנה - מיט קינסטלערישען טאַקט, מיט שרייבערישער מאָס און מיט פילאָזאָפישער גלייכגעוויכט.

פון זיין ביטערקייט הערט זיך פערפום, זיין בייזקייט שמייכעלט קלוג, זיין וויץ איז ליריש, זיין מוסר איז דורכגעוועבט מיט דינעם סקעפּטיציזם.

ער איז געווען קלוג און האָט זיך קיינמאָל נישט גע'חכמה'ט.

ער איז קיינמאָל נישט געווען איינגעוויקעלט אין אַ טלית פון פּרינציפּען, ער האָט זיך נישט איינגעמאַרגירט אין טעאָריעס, ער האָט געהאַט אַ פרייען, אָפענעם מוח און אַ פיין-פיהלענד האַרץ.

ער איז געווען דער פרייסטער צווישען אונז, פריי אין דענקען און פריי אין טאָג-טעגליכען לעבען.

ה. ד. נאָמבערג האָט נאָך זיך נישט געלאָזען קיין אַלמערס מיט בייכיגע ספרים, ער האָט נישט געלאָזען נאָך זיך קיין ליטעראַרישע געשוואוירענע קדיש זאָגער; ער האָט קיין ליטעראַרישען טיש קיינמאָל נישט געפיהרט, ער האָט קיינעם קיין ברכות נישט געגעבען און האָט קיינעם מיט קיין ליטעראַרישען חרם נישט בעשטראָפט.

א פערזענליכקייט איז ער געווען, און די פערזענליכקייט האָט זעהר פיל אַרבייט אַרום זיך אַליין, נאָמבערג איז געווען פערנומען מיט זיך אַליין מעהר ווי מיט אַנדערע.

ער איז נישט געווען קיין ליטעראַרישער מדריך, אָבער פון איהם האָבען מיר מעהר געלערנט ווי פון די סקאַרבאָווע מדריכים, ער האָט מיט קיין טייטעל קיינעם נישט געטייטעלט און פון איהם האָט אונזער ליטעראַטור געלענט שרייבערישען טאַקט; ער איז דאָך געווען ביי אונז דער ערשטער פּאָליר. טער פּובליציסטישער שמועסער, דער ערשטער האַלב-שמייכלענדיגער פעליעטאָניסט, דער ערשטער, וואָס ווייסט, ווי צו שטעהן, פאַר אַ לעזער; נישט צו-אינטים, נישט צו-גוט-ברודעריש און אויך נישט צו-אָנגעבלאָזען-רעספּעקטאַביליש און לעהרעריש.

ער איז געווען דער ערשטער, וואָס האָט געקענט רעדען וועגען אַ פּראָגע נישט ווי אַ משיח, נישט ווי איינער, וואָס האָט גרייט אין בוזעם-קעשענע אַ פאַרטיגען ענטפער, ער האָט געקענט ריידען וועגען אַ פּראָגע, ווייל די פּראָגע גופא איז שעהן, רייצענד, ווייל די פּראָגע איז אַמאָל אפשר דער עיקר און דער תירוץ איז אַ נעבען-זאַך.

אַ נייער מענש, אַ נייער יוד, איז ער געווען צווישען אונז, און נישט פון דער פערגאַנגענהייט, ער איז בייגעקומען... דער פרעכר איז ער געקומען מיט אַ פעקעל נייקייטען, ער איז ביי אונז אַ נייער, איז זיין נייקייט אונזערע. דורך און דורך אונזערע, און דעריבער איז די אונז אַזוי טייער און אַזוי ליב.

אַ פילזייטיגע פערזענליכקייט איז ער אויף אַלע געביטען פון אונזער ליטעראַטור געווען קענטיג און שעפעריש, אין דער שעהנער ליטעראַטור, אין דער פּובליציסטיק, אין דער פּאָעזיע און אין דער האַלב-פילאָזאָפירענדיגער עסיי.

און אומעטום האָט געשפּירט זיך זיין שאַרפע איינענאַרטיגקייט.

ער איז אומעטום געווען נאָמבערג.

ער האָט זיך נאָך קיינעם נישט נאָכגעשלעפּט אז קיינעם האָט נאָך זיך נישט נאָכגעשלעפּט.

איינער וואָס איז געגאַנגען זיין וועג. איינער וואָס האָט מיט אַנדערע קיין פשרות נישט און מיט זיך אַליין קיין פשרות נישט געמאַכט.

איז ער אפשר געווען דער איינציגער ביי אונז, וואָס האָט געלעבט ווי אַ קינסטלער און געשאַפען ווי אַ קינסטלער.

ער האָט זיך פאַר קיינעם נישט געבויגען.

אָט אַזוי בין איך און נעהמט מיך ווי איך בין.

איז אַוועק פון אונז דער שעהנסטער עקזעמפּליאַר פון אַ מאָדערנעם יודישען קינסטלער.

אין אונזער תוהו ובוהו'דיגער וועלטעל וועט זיך מעהר נישט הערען דאָס קלוגע וואָרט פון ה. ד. נאָמבערג.

(מאָרגען-זשורנאַל)

אין די ציין פון טיגער.

סענסאַציאָנעלער ראָמאַן

פון מאָרים לעבלאַן

(19

— עמיצער האָט, ווייזט אויס, געמוזט וויסען וועגען דעם העפט! — האָט מאַזע געזאָגט אַ דערשלאָגענער.

— איך מיין אויך אַזוי. מיר מוזען זיין איצט גרייט אָפּט אויף אַזעלכע אומגעריכטע זאַכען. מיר טאָרען דעריבער נישט פטר'ן קיין צייט אומזיסט. מ'דאַרף גלייך אָנטעלעפאָנירען צום פּרעפעקט.

מאַזע האָט זיך געפאָלגט דעם בעפעהל. דער הער דעמאַליאָן האָט געהייסען זאָגען, אַז ער געהט גלייך צו צום טעלעפאָן.

פערענאַ, וועלכער איז שוין פון עטליכע מינוט אַרומגעגאַנגען איבער'ן צימער, בעטראַכטענדיג אַלע געגענשטענדען, וואָס זענען געשטאַנען אַרום, האָט זיך אָוועקגעזעצט לע'ם דעם ספּרזשאַנס.

ער איז געווען שטאַרק פערטראַכט און פערזאָרגט.

פּלוצים איז זיין בליק געפאַלען אויפ'ן קיישעל מיט אויבסט און ער האָט אַרויסגעשפּטשעט:

— פּאַוויל האָט, ווייזט אויס, אויפגעגעסען איין עפּעל, וואָרום אין קיישעל זענען געבליבען נאָר דריי.

— ס'איז מאָדנע — האָט מאַזע געענטפערט — ער האָט דאָך נעכטען גע'טענה'ט, אַז זיי זענען נישט צייטיג.

פערענאַ איז ווידער געבליבען זיצען אַ לענגערע ווייל אין טיפען שווייגען, אָנ'אָנגעשפּאַרט אין טיש, און פערזינגען אין שווערע מחשבות.

לסוף האָט ער געזאָגט:

— דאָס פערברעכען איז דורכגעפיהרט געוואָרען, איידער מיר זענען אַריין אין צימער. גענוי גערעדט, איז עס געשעהן אַ זייגער האַלב איינס.

פון וואַנען אורטיילט איהר אַזוי?

— דער מערדער, אָדער די מערדער פון פּאַוויל'ן האָבען, פאָרענדיג זיך ביים טיש, אַראָפּגעוואָרפען דאָס זייגערל אויף דר'ערד. דערנאָך האָבען זיי איהם צוריק אַוועקגעלייגט אויפ'ן אָרט, אָבער צוליב'ן קלאַפּ האָט זיך דאָס זייגערל אָפּגעשטעלט אויף האַלב איינס.

— הייסט עס, אַז ווען מיר האָבען זיך דאָ אַוועקגעזעצט צוויי אַ זייגער, האָבען מיר שוין אָפּגעהיט צוויי בר מנן'ס? איינעם דאָ, און איינעם אויבען.

— אַזוי הייסט עס.

— פונוואַנען האָבען זיי זיך אָבער אַהער אַריינגעקריגען?

— דורך דער טיר, וואָס פיהרט אין גערטעל אַריין, און דורך דער פורטקע, וועלכע גייט אַרויס אין בולוואַר סושע.

— זיי האָבען אודאי געהאַט מיט זיך נאָכשליסלען, ווייל די טיר איז דאָך געווען פעסט פערמאַכט.

— בלי ספק, נאָכשליסלען.

— און די פּאָליציאַנטען, וועלכע האָבען געוואַכט אין דרויסען?

— זיי וואַכען נאָך איצט אויך, שפּאַצירענדיג פון לאַמטער צו לאַמטער, און נישט אַהנענדיג דערביי, אַז הינטער זייערע פּלייצעס קאָן זיך עמיצער אַריינ'גנב'ענען אין גאָרטען.

מאַזע איז געווען איבעררעשט פון דער דרייסטקייט און געשיקטקייט, וואָס די פערברעכער האָבען דאָ אַרויסגעוויזען.

אין דעם מאָמענט האָט זיך אָפּגערופען ס'גלעקעל פון טעלעפאָן.

דאַן לואי האָט ביים טעלעפאָן איבערגעלאָזט דעם סערזשאַנט, און אַליין האָט ער גענומען די שליסלען און איז אַרויס אין גאָרטען מיט דער האָפנונג, אַז ס'וועט איהם גראָטען צו געפינען עפּיס אַ שפּור, וואָס זאָל איהם העלפען ווייטער זוכען.

דורך די שטאַכייטען האָט ער דערזעהן ביידע פּאָליציאַנטען, וועלכע האָבען אַרומגעשפּאַצירט איבער'ן בולוואַר, פּונקט ווי נישט די מיינט מען.

ווי האָבען איהם, פערענאַ'ן נישט געזעהן, און זיי האָבען געמאַכט דעם איינדרוק פון לחלוטין-גלייכגילטיגע צו אַלץ, וואָס האָט זיי אַרומגערינגעלט.

— דאָס איז געווען מיין פעהלער! — האָט פערענאַ אַ טראַכט געטון — אַזאַ מיסיע טרויט מען נישט אָן צו מענשען, וועלכע זענען נישט דערצו בערופען.

אין גאָרטען האָט ער געפונען שפּורען פון שיך אויף דער סטיעזשקע. זיי זענען אָבער נישט געווען אויף אַזוי פיל בולט, אַז מ'זאָל קענען פעסטשטעלען זייער גענויע פאָרם. קלאָהר איז אָבער פון די שפּורען געווען, אַז די מערדער האָבען זיך מיט דעם וועג אַריינגעקריגען אינעווייניג אין הויז אַריין.

פּלוצים האָט דאַן לואי אַ פריידיגען ציטער געטון: אין דער אַליע, צווישען פונאַנדערגעשאָטענע בלעטער האָט ער דערזעהן עפּיס רויטעס, וואָס ס'האָט געווענדעט אויף זיך זיין אויפמערקזאַמקייט.

ער האָט זיך איינגעבויגען.

געווען איז עס אַנ'עפּעל, אָט דער פערטער עפּעל, וואָס איז פערשוואונדען פון קיישעל.

— אויסגעצייכענט! — האָט פערענאַ שטיל אַ זאָג געטון צו זיך — משמעות, אַז נישט פּאַוויל האָט אויפגעגעסען דעם פערטען עפּעל, נאָר איינער פון זיי האָט איהם מיטגענומען מיט זיך. דעם עפּעל איז איהם אַרויסגעפאַלען פון די הענד, און ער האָט פּשוט קיין צייט נישט געהאַט צו זוכען איהם אין דער פינסטער.

ער האָט דאָס עפּעל אַריינגענומען אין האַנד, און עס אויפמערקזאַם בעטראַכט פון אַלע זייטען.

פּלוצים איז ער געבליבען שטעהן אַ פערוואונדערטער, נישט גלויבענדיג אין דעם, וואָס זיינע אויגען זעהען:

אויפ'ן עפּעל זענען געווען שפּורען פון ציינער...

— צי איז עס דען מעגליך, אַז עמיצער פון זיי זאָל האָבען בעגאַנגען אַזאַ אומפאָרזיכטיגקייט?

ער האָט בשום אופן זיך נישט געקענט ערקלעהרען דעם דאָזיגען פאַקט.

— די ציינער פונ'ם טיגער! — האָט ער געשעפּטשעט — די זעלבע ציינער האָבען איבערגעלאָזט אַ שפּור אויף דעם ברעטעל שאָקאָלאַד, וואָס ווערא האָט געבראַכט צום פּרעפעקט! ס'איז דאָך נישט צו אויסטייטשען דערמיט, אַז ס'איז בלויז אַזאַ צופאַל... יאָ, יאָ! ס'איז דער זעלבער שפּור... די זעלבע ציינער!..

(פאָרזעצונג קומט).

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" אנטוואָרטען אויף יורידישע פראגען, וואָס ווערען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

6551. לעזער פון ראָדגע.
אויב דער אנגעקלאָגטער האָט א שטענדיג וואוינאָרט און בעשעפטיגונג קאָן מען איהם בעפרייען אויף קויציע.
אנדערשוואו מעג מען יאָ האַבען נאָך א וואוינונג.

6552. יחיאל סשאַפּקע.
דער פנין איז שוין פּעראַלטעט קיין שום שטראָף דראָהט שוין איצט נישט.

6553. מ. גינסבערג.
2 וואוינונגען טאָר מען טאַקע נישט אָבער נאָר אין איין און די זעלבע שטאָט.

6554. H. M. פון וסקאַדניע.
אָהן אַן אורטייל פון געריכט, האָט איהר נישט געטאָרט מאַכען קיין שום רעמאָנט אויפ׳ן ווירטס חשבון. אלעפאַלס האָט דאָס צוריקמאַנען פון ווירט די רעמאָנט קאָסטען קיין שום שייכות נישט פון פּראָצענט-פוס, לויט וועלכען איהר צאָהלט דירה-געלט.

קופאָן.

יורידישע אָפּטיילונג פון „נייעם פאָלקסבלאַט".

ביים דערלאַנגען אַן אָנפראַגע אויף א יורידישע עצה, דאַרף מען צולייגען דעם דאָזיגען קופאָן פון דער לעצטער נומער. אָנפראַגען וועלען נישט בעענטפערט ווערען אָהן קופאָן. אויף אָנפראַגען וועלכע זענען נישט בייגעלייגט קופאָנען וועט מען נישט ענטפערן.

גילטיג דעם 12. דעצעמבער 1927.

6555. בן צבי.
אויב איך וועט געלונגען אויף די צוגאַב-קאָנטראָל-פערזאַמלונג איבערצו-ציינען דער מאָכט אין דער בערעכטיג-קייט פון דער פּערשפּעקטיוונג, וועט מען איך פון דער שטראָף בעפרייען לויט די דערהאַלטענע ידיעות וועט וואהר-שיינליך א פּאַטענט פאַר׳ן 2-טען האַל-בען יאָהר נישט אנערקענט ווערען פאַר גענוג, איהר מוזט זיך דעריבער בעמי-הען דעם האַלביעהריגען פּאַטענט אויס-צוטוישען אויף א גאַנץ-יעהריגען.

6556. י. ב. ראַבינאָוויטש פון זגער-זשער גאַס.
דער הויז-ווירט האָט א געוויסען מאַ-טיוו צו פאָדערען פון איך דירה-געלד לויט׳ן פּראָצענט-פוס פאַר ארבייטס-לאָ-קאַל דער סכסוך קאָן אָבער בשום אופן אנדערש נישט ערלעדיגט ווערען ווי נאָר דורך א געריכטס-אורטייל. דערווייל שיקט צו דירה-געלד לויט׳ן פּראָצענט-פוס פאַר א וואוינונג (43 פּראָצ. פּלוס 6 פּראָצ. — 49 פּראָצ.)

6557. L. S.
שיקט צו דעם הויז-ווירט דירה-געלד לויט׳ן פּראָצענט-פוס פאַר א וואוינונג.

6558. א טעגליכער לעזער פון „נ' פאָלקסבלאַט".
רעזערוויסטען פון יאָהרגאַנג 1889 ווערען אויף איצטיגע קאָנטראָל-פערזאַ-לונגען נישט גערופען

6559. א.ב.ג.ד. פון גייערס רינג.
6560. א שטריקער
6561. A. R. פון פּולנאָצנע 26.
6562. א לעזער פון צגעלניאַנע.
6563. Sz. K. פון גייערס מאַרק.
וועגען אייערע ענינים דאַרפט איהר זיך פערזענליך ווענדען צו אונזער יוריסט אין רעדאַקציע, פון 3—4 טעג-ליך מיטברענגענדיג די צייטונג.

6564. א. לעווין.
איהר קאָנט ווערען א פרייוויליגער מיטגליד פון דער קראַנקען-קאַסע. איהר דאַרפט דערלאַנגען א בקשה צו דער פערוואַלטונג און זיך שטעלען פאַר א דאָקטוירים-קאָמיסיע.

Przymusowe licytacje.

Magistrat m. Łodzi — Wydział Podatkowy niniejszem podaje do wiadomości, że w dniu 23 grudnia 1927 roku między godz. 9-tą rano, a 4-tą po południu odbędą się przymusowe licytacje u niżej wymienionych podatników za niewpłacone podatki.

(Dokończenie).

64) Rozenberg M., Rzgowska 49, meble
65) Regenbaum I., Krucza 13, maszyna do szycia.
66) Redlich M., N. Zarzewska 12, szafa
67) Rozner E., Rzgowska 41, meble
68) Różycki D., Sz. Pabjanicka 50, meble
69) Suwalski J., Kilińskiego 207, meble
70) Suwalski A., Kilińskiego 207, meble
71) Sznel A., Lipowa 80, maszyna do szycia meble
72) Steigert O., Wólczańska 188, kasa ogniotrwała, meble.
73) Staszewski Z., N. Zarzewska 21, 50 kl. mąki.
74) Stańczyk W., Napiórkowskiego 81, meble.
75) Sonnenberg A., Przejazd 66, 4 krzesła.
76) Simon A., Gubernatorska 19, meble.
77) Szulc E., Piotrkowska 234, 6 obrazów.
78) Szamowski F., N. Zarzewska 23, szafa, mydło, herbata.
79) Silczak P., Piąseczna 19, maszyna do szycia, meble
80) Skurczyński St., Piotrkowska 291, towary kolonjalne.
81) Szycman J., Piotrkowska 163, meble.
82) Stępniak T., Rokicińska 147, urządzenie sklepu.
83) Flurman M., Rzgowska 1, maszyna do szycia, szafa.
84) Tenenbaum S., Sz. Pabjanicka 12, meble
85) Tuchendler Sz., Przejazd 41, meble
86) Wajsblatt Ch., Nawrot 1, meble
87) Wróblewski T. Lelewela 8, urządzenie sklepowe, meble.
88) Wiśniewski J., N. Zarzewska 15, meble
89) Wajntraub Sz., Rokicińska 151, 150 klg. otrąb.
90) Wajnberg T., Rzgowska 2, maszyna do szycia.
91) Woller M., Rokicińska 59, meble
92) Wajnsztajn Sz., Gubernatorska 32, 2 worki ryżu.
93) Witelson M., N. Zarzewska 2, maszyna do szycia, towary spożywcze.
94) Wajs R. Rokicińska 61, 2 szafy
95) Weinberg E., Piotrkowska 294, meble.
96) Zylbersztajn M., Rokicińska 14, meble
98) Zelazińska Sz., Rzgowska 6, urządzenie sklepowe.
99) Adelfang I., Piotrkowska 142, szafa.
100) Awronin E., Rzgowska 3, szafa
101) Bresman R., Zawadzka 4, 5 kg. czekol.
102) Ryszkiewicz I., Zawadzka 3, kredens
103) Beker Abr., Piotrkowska 111, meble
104) Bracia Bornsztajn, Piotrkowska 122, maszyna do pisania.
105) Baran Ch., Piotrkowska 176, 2 szafy do rzeczy.
106) Braun B., Piotrkowska 176, szafa
107) Baran M., Piotrkowska 176, 2 szafy.
108) Ceder L., Piotrkowska 247, blacha cynkowa.
109) Dobrzyńska Z., Zawadzka 1, 2 fotele.
110) Dawidowicz J., Zakątna 34, kasa ogniotrwała.
111) Dortsman Szl. Piotrkowska 180, szafa do rzeczy.
112) Freiman J., Zawadzka 10, maszyna do pisania.
113) Fogiel J., Zawadzka 2, 2 sztuki towaru
114) Feder P., Piotrkowska 116, meble
115) Fryde S., Piotrkowska 125, 2 szafy
116) Frogiel Sz. Piotrkowska 126.
117) Fiedler H., Piotrkowska 128, meble
118) Frydman M., Piotrkowska 163, lustro.
119) Fajn I., Piotrkowska 200, kredens.
120) Grabski B., Zakątna 59, maszyna do
121) Gutman I., Zachodnia 68, zegar pisania.
122) Grosman J., Piotrkowska 116, meble
123) Gottlieb S., Piotrkowska 120, szafa
124) Grinberg C., Piotrkowska 120, bufet
125) Goldwak, Piotrkowska 120, tremo
126) Guterman, Piotrkowska 120, szafa
127) Grodzewski M., Piotrkowska 200, zegar
128) Hupert J., Zawadzka 10, 100 sztuk żarówek.
129) Hirszon B., Zawadzka 8, biurko, waga.
130) Hermann H. Zawadzka 1, towar kosmetyczny.
131) Rudzki i Halpern, Zakątna 34, warsztat tkacki.
132) Holeman M., Zachodnia 68, maszyna do pisania.
133) Halbersztadt M., Piotrkowska 121, kredens.
134) Hilko E., Piotrkowska 121, kredens
135) Hochberg A., Piotrkowska 286, 30 kapeluszy damskich.
136) Jakubowicz N., Zawadzka 3, meble
137) Jesionowski J., Piotrkowska 117, 1 kredens, stół.
138) Jakubowicz I., Piotrkowska 309, lustro, tremo.
139) Kasman Abr., Piotrkowska 149, maszyna do pisania.
140) Kagańczak J., Piotrkowska 182, tremo
141) Hirwus R., Zawadzka 17, maszyna do ciasta, meble
142) Krauze J., Zawadzka 8, 45 klg. żywych ryb.
143) Kamusiewicz Ch., Zawadzka 2, koszulegetry.
144) Koprowski W. Zachodnia 72, fortepian
145) Künstler W. Piotrkowska 275, biurko
146) Kopel N., Piotrkowska 128, meble
147) Lenczens B. Piotrkowska 134, szafa.
148) Lichtensztajn T., Piotrkowska 286, kredens.
149) Lewin Ab. Zachodnia 66, 2.000 pudełek gilz.
150) Lipszyc J., Zachodnia 49, meble.
151) Lewkowicz A., Piotrkowska 89, 30 zegarów.
152) Majerowicz D., Piotrkowska 117, meble
153) Myśliborski J., Piotrkowska 120, szafa
154) Maliniak W., Zakątna 34, wigonja baw
155) Nirstein J., Piotrkowska 123, maszyna do pisania, meble.
156) Nowak Ch., Piotrkowska 309, lustro.
157) „Napęd" Tow. Przem. Piotrkowska 164 transmisja.
158) Orenbuch D., Piotrkowska 128, lustro.
159) Orfingier H., Zawadzka 1, meble
160) Odakowski i Neumark, Zakątna 81, maszyna do pisania.
161) Oppenheim, Grynberg i Podlew, Zachodnia 70, 5 warsztatów tkackich.
162) Opatowski I., Piotrkowska 69, meble
163) Pik N., Zawadza 14, wódki.
164) Płoński M., Wólczańska 149, meble
165) Rajtberger A., Piotrkowska 123, kredens
166) Romiszewski Wł., Piotrkowska 116, kredens.
167) Rozenblat W., Piotrkowska 120, tremo.
168) Reitberger Abr. Piotrkowska 123, meble
169) Rubinsztajn D., Piotrkowska 182, pianino
170) Rozenblat M., Piotrkowska 211, zegar
171) Rozental D., Zawadzka 5, kredens.
172) Rudski B., i Halpern Abr. Zakątna 34, warsztat tkacki.
173) Pinczewski M. Zachodnia 66, tremo.
174) Szpajdel J., Nawrot 7, fortepjan.
175) Sieradzki M., Piotrkowska 116, meble
176) Sundrowski Abr., Główna 6, 2 zegary
177) Stelzner i Weber, Piotrkowska 141, 15 par obuwia.
178) Szyeman J., Piotrkowska 163, szafa.
179) Szpiro M., Piotrkowska 292, 10 kompletów bielizny trykot.
180) Szulc P., Zawadzka 16, maszyna do pisania.
181) Resserowa D. Zawadzka 3, kredens.
182) Szpigiel W., Zachodnia 59, biurko
183) Szeps B., Zachodnia 59, biurko
183) Szeps B., Zachodnia 52, pianino
184) Sommer G., Wólczańska 131, bufet.
185) Tarczyński K., Piotrkowska 114, Mat maszyna.
186) Taube M., Piotrkowska 116, leżanka.
187) Tenenbaum I., Piotrkowska 132, maszyna do szycia.
188) Tenenbaum I., Piotrkowska 132, maszyna do szycia.
189) Tryling i Wofsi. Wólczańska 125, kasa ogniotrwała.
190) Weller D., Piotrkowska 120, szafa
191) Wajnkranc H. Piotrkowska 114 tremo.
192) Wiślicki W., Piotrkowska 117, meble
193) Wajsblat Ch., Piotrkowska 126, 6 klg. herbaty.
194) Weinstein D., Piotrkowska 133, kredens.
195) Werskopf L., Piotrkowska 141, otomana
196) Wolfowicz P., Piotrkowska 192, tremo
197) Wollman i S-ka, Zawadzka 12, kredens
198) Wiluś J., Zawadzka 3, szafa.
199) Wajs i Maliniak, Zakątna 34, 10 sztuk satyny.
200) Wilczyński S., Zachodnia 63, kredens
201) Wojdysławski J., Tow. Akc. Piotrkowska 212-216 maszyna do pisania, 4 biurka.
202) Bracia Wojdysławscy, Piotrkowska 218, krosna.
203) Weikert E., Wysoka 31, biurko
204) Zurek J., Piotrkowska 181, meble.
206) Zilberman E., Zawadzka 14, meble.
205) Zajbert Bracia, Suwalska 6, meble
207) Zaremba S., Zawadzka 6, kasa ogniotrwała.
208) Zylbersztajn Sz., Zachodnia 58, meble

א גרויסע קאטאסטראפע ביי זשיראַרדאוו.

2 גע'הרג'עטע און 15 שווער - פערוואונדעטע.

נעכטען אין די שפעטע אָוונד-שעהן איז ווארשא אַלאַרמירט געוואָרען וועגען אַ שווערער קאַטאַסטראָפע מיט מענש-ליכע קרבנות, וועלכע איז פאָרגעקומען ביי זשיראַרדאָוו.

ווי עס האָט זיך אונז איינגעגעבען גע-וואויר צו ווערען דורכ'ן טעלעפאָן פון זשיראַרדאָוו און דער באַהן - דירעקציע זענען די פרטים פון דער דאָזיגער קאַ-טאַסטראָפע פאָלגענדע:

דער שנעל-צוג צווישען ווארשא און קריניצא, וועלכער נעהט אָפּ פון ווארשא 8 אַ זייגער מיט 2 מינוט אין אָוונד איז ביים שלאַבאַן, האַרט ביי זשיראַר-דאָוו אָנגעפאָהרען אויף אַ פּאַסאַזשירען-אויטאָבוס, וועלכער קורסירט צווישען זשיראַרדאָוו און אַמשינאָוו. דער צוג, וועלכער שטעלט זיך נישט ביי זשיראַר-דאָוו איז געגאַנגען מיט דער פולער שנעלקייט, און דער צוזאַמענשטויס איז געווען אַזאַ שטאַרקער, אַז הגם דער אויטאָבוס איז דורכ'ן לאָקאָמאָטיוו אַוועק-געשליידערט געוואָרען אין אַ זייט איז ער צוקלאַפּט געוואָרען אויף שטיקלעך און פון די 17 פּאַסאַזשירען, וועלכע האָבען זיך אין איהם געפונען איז קיין איינציגער נישט אַרויס גאַנץ.

די פּאָליציי, וועלכע איז באַלד אָנגע-קומען אויפ'ן אָרט האָט פעסטגעשטעלט, אַז צוויי פּערזאָן, דער שאָפער און איי-גענטימער פון אויטאָבוס אַדאַם בייס-טער און דער פּאַסאַזשיר רודאָלף פע-טער, אַ נאָטאַ - בעזיצער זענען אויפ'ן אָרט גע'הרגט געוואָרען. די פּאַסאַזשירען אַנדזשעי קאַפּאַטש, אַ קאָנטראָלער פון שטייער אַמט אין אַמשינאָוו, לעאָן גושע-נאַלא, באָלעסלאַוו סטעטשקאָווסקי, אַל. פּומאַנענקאַ באָלעסלאַוו לידקע, מאַרצע-לא, ליטקאָווסקא, אַנטאָני דמאָווסקי (אַ ברודער זוהן פון ראָמאַן דמאָווסקי) רע-גינאַ האָדענסקא און וול. קסיאָנזקא זע-נען שווער פערוואונדעט געוואָרען נאָך 4 פּערזאָן, ביי וועלכע מען האָט נישט געפונען קיין דאָקומענטען און וועלכע געפונען זיך אין אַזאַ שווערען-צושטאַנד אַז מען קאָן פון זיי נישט געוואויר ווע-רען ווער זיי זענען. די איבעריגע זענען פערוואונדעט לייכטער.

די פּאָליציי האָט אַרעסטירט דעם באַהן-וועכטער, ווייל עס איז פעסטגע-שטעלט געוואָרען, אַז ער האָט פאַר'ן אויטאָבוס געעפענט דעם שלאַבאַן, הגם ער האָט בעדאַרפט וויסען, אַז אין דער צייט געהט דורך דער שנעל - צוג פון ווארשא.

אויף אויסצופאָרשען דעם ענין און פעסטשטעלען ווער עס איז שולדיג אין דער קאַטאַסטראָפע איז שפּעט אין אָוו. אַבגעפאָהרען פון ווארשא אַ ספּעציעלער צוג מיט פאָרשטעהער פון דער געריכטס מאַכט און פון דער באַהן-דירעקציע.

Dr. PRYBULSKI

זאַוואַדזקאַ 1, טעל. 25-38.

העגעריש אין האַר-הויט-קראַנקהייטען. מענעי שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האַר-אויספאַל), רענטגען-שטראַהלען.

נעמט אָן פון 9—1 און פון 4—8 פרויען דאַמען פון 4—5 נאָכט.

ספּעציעלער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

„אררט"

אַרטיסטישער רעוויו און קאַמער-טעאַטער אונטער דער לייטונג פון מ. בראַדערזאָן.

ווייסער זאַל פון „מאָנטייפעל" זאַכאַדניאַ 43.

היינט ווידערהאָלונג פון דער פּרעמיערע

היינט, מאָנטאָג, 9.15 אַ זייגער אין אָוונד

2-טער גרויסער פּראָגראַם

„די מיזינקע אויסגעגעבען"

I.

1) מלמד-טאַנץ – פאַלקס-מאָטיוו.
2) אַנ'עצה'לע – מ. בראַדערזאָן.
3) יאָסעלע – מ. בראַדערזאָן.
4) גרינע פּאַפּוגאַ – ז. סעגאַלאָוויטש.
5) לופט-פליהער – י. אַבערדאַם.
6) מאַרש – מ. בראַדערזאָן.

II.

7) אין שענק – מ. קולבאַק
8) „אררט"-טאַנץ – מוזיק ה. קאָן.
9) באַלוס-באַלעט – מ. בראַדערזאָן.
10) שנעפסעלעך – ב. קאָוונער.
11) די מיזינקע אויסגעגעבען.

מוזיק-לייטער: הענעך קאָן

בילעטען אין קאַסע פון טעאַטער פון 5 אַ זייגער אָן.

פערוואַלטונג פון שעכטער-הורטאָווניקעס.

(–) אויף דער אַלגעמיינער פערזאַמ-לונג פון שעכטער-הורטאָווניקעס (פּאַד-זשעטשנאַ 10) איז אויסגעוועהלט גע-וואָרען פאָלגענדע פערוואַלטונג: שמואל ראָזענזאָן (פּרעזעס), מרדכי סלומירסקי (וויצע פּרעזעס), אהרן זאַשעטסקי (וויי-צע-פּרעזעס), משה פעלדמאַן, יעקב לעווקאָוויטש, יצחק יאַסקאָוויטש, אברהם איי ע', הענעך פריד, משה פעלדמאַן, כלאָוונער פלאָוונער און חיים זעליג טיפענבאַן. רעוויזיאָנס-קאָמיסיע: אברהם לעווקאָוויטש, יעקב דזשאַלאַשינסקי.

פון אַטרעטיזם און רעוומאַטיזם

אהן יעדען געפאהר -- בעפרייט?

רעוומאַטיזם איז אַ שרעקליכע פייניגענדער שטאַרק פערברייטערטע קראַנקהייט, זי קלויבט נישט צווישען אָרים און רייך. זי זוכט איהרע קרבנות אין די אָרימע שטיבלעך און אין די רייכע פּאַלאַצען, נאָר פילוויטיג זענען די פּאַרטען אין וועלכע די קרענק; ווייזט זיך אַרויס און עס ווייזט זיך אַפּשטאַל אויס, אַז עס זענען נאָך אַנדערע קראַנקהייטען און מען רופט זיי מיט נאָר אַנדערע נעמען און דאָך איז דאָס נישט עפּעס אַנדערש, ווי דאָס רעוומאַטיזם. אַט פיילט מען שוין רייסען אין די ביינער. אַט ווערען געשוואָלען די גלידער, פערקריפּעלטע הענט און פיס. עס ציהט, עס שטעכט, עס ברענט אין פערשידענע קערפּערטיילען, אויך שוואַכע אויגען און אַסטמאַ אַ ועל-יוצא פון רעוומאַטיזם אָדער אַטרטיזם.

ווי אַזוי פערשידענאַרטיג עס איז דאָס בילד פון דער קראַנקהייט, אַזוי אָבער זענען אויך פערשידען אַלע מענליכע און אונמענליכע היילמיטלען, מעדיקאַמענטען, מיקסטורען, זאַלבען א. א. וו.. וועלכע הערען די ליידענדע אָנגעבאָטען: די גרעסטע טייל פון די מיטלען זענען אָבער נישט איםשטאַנד צו היילען. ווי ברענגען אין בעסטען פאַל אויף אַ קורצער צייט אַ קליינע פערלייכטערונג. דאָס האָט מיר רעקאָמענדירען איז אַן'אונשעדליכער ברונען-טרונק קוראַציע, וועלכע האָט שוין פיל ליידענדע געהאָלפען: אונזער הויז איז אויסגעצייכענט און ווירקט שנעל. כדי צו בעווייזען נאָך מעהר אַנהענגער האָבען מיר בעשלאָסען, יעדען, ווער עס שרייבט אונז:

ארויסצושיקען אינגאַנצען אומזיסט

אַ זעהר אינטערעסאַנט און בעלעהרענד בוך — ווער אַלזאָ פון שמערצען געקוועלט איז; ווער עס וויל זיך שנעל פון זיינע ליידען בעפרייען דער זאָל נאָר היינט שרייבען:

AUGUST MÄRTKE, Berlin-Wilmersdorf, Bruchsalerstrasse 5, Abt. 61.

אַ מענער-פעלץ

צו פערקויפען געלעגענ-הייטליך. צו ערפאָהרען: זאַוואַדזקאַ 15, ח. 36. פון 10-3 נאָכמ. 116

AKUSZERKA

G. SALIMONOWA

Szkolna 12

נעהמט אָן געבורטען.

היילפעדאַ-גאָגישע קורסען

פאַר שוואַכבעגאַבטע קינדער, שטער-ערציהבאַרע קינדער. שפּראַכ-שטערונגען (שטאַמלען, פויפ-שוויגען)

Dr. med.

A. Szmirgeld

נערווען-אַרצט

עלעקטריזאַציעס, ליכטהייל-שטראַהלען

Cegielniana 6, tel. 51-89

נעמט אָן פון 5—7 אָוונד

Dr. med.

BRAUN

פּאָלודניאָווע 28,

טעלעפאָן 40-26

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע.

בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האַר-אויספאַל)

נעהמט אָן פון 9—11 פריה און פון 5—8 אָוונד.

Dr. med.

STUPEL

Szkolna 12

ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, רענטגען-שטראַהלען און קוואַרץ-ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע.

נעמט אָן פון 12—3 נאָכמ. און פון 6—9 אין אָוונד.

Dr ADAM

GROSGLIK

Al. Kościuszki 27,

tel. 51-78.

הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און ליכט-היילאינסט. נעמט אָן פון 4—7 אין אָוונד.

Dr. med.

NIEWIAŻSKI

Sienkiewicza 34

tel. 59-40.

ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקה. בעהאַנדל. פון מענער-שוואַכע נעמט אָן פון 5—9 אָוונד.

אליכם אישים אקרא וקולי אל בני אדם!!!

בצדק כל אמרי פי ואין בהם נפתל ועקש

אויב איהר ווילט ערלעדיגען אייערע אָנגעוועהטאָגטע ענינים, זאָלסטו קומען צו לויפען אין ביוראָ

17 פעטריקאָווער 17

2-טען הויף, פּאַרטער, דורכגאַנג זאַכאַדניאַ 52.

וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס לויט'ן אוסטאַוו, קלאָזולעס און זאַ-בעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס, אָפּאָזיציעס, אַדוואָלאַניעס, רעקורסען וועגען פּעסער אין קאָמיסאַריאַט-רוזשאַנדג, ביטעס וועגען דירה איגזאָרזשאַנד-ראָזיעמ-טשי און אין אַלע פּאָליציי-בעצירקען, אַקטען-אינטערציזיעס, אַקטען דאַראָוויזנעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.

ספּעציאַליסט פון שותפות-אַקטען.

רעכטס-קאָנסולענט י. מאַנעלאַ.

פּעטריקאָווער 17, זאַכאַדניאַ 52.

דערמיט מאַך איך בעקאַנט, אַז נאָך אַ גרינדליכען רעמאָנט, האָב איך ערעפענט אַנ'ערשטקלאַסיגען

דאַמען-און הערען-סאַלאָן

אונטער דער לייטונג פון בעוואוסטע פאַכמענישע קרעפטען.

פרייז-קוראַנט פון דאַמען-סאַלאָן		פרייז-קוראַנט פון מענער-סאַלאָן	
שערען	60 גר.	ראַזירען מיט קעל.וואַסער	40 גר.
מאַניקור	60 גר.	שערען	80 גר.
וואַסער-אָנדולאַציע		מאַסאַזש פון געזיכט	50 גר.
פאַרבען די האָר מיט אָריג. HENNÉ		קאָפּ-וואַשען	50 גר.

מיט אַכטונג

M. KUPKA

Południowa 12

394

MIEJSKI KINEMATOGRAF OŚWIATOWY

Wodny Rynek (róg Rokicińskiej).

Dojazd tramwajami 16 i 10.

Od wtorku, dn. 6 do poniedziałku, dn. 12 grudnia r. b.

DLA DOROSŁYCH:

Komedja w 10-ciu częściach

„PŁOMIENNA NOC"

W roli głównej: **LAURA LA PLANTE.**

Nad program:

Kształtowanie się wybrzeża i życie w morzu.

DLA MŁODZIEŻY:

Komedja w 8-miu aktach

Pat i Patachon

jako Miljarderzy

Nad pr.: Obraz wybrzeża morskiego i połów krabów.

Ceny miejsc: dla dorosłych: I—70, II—60, III—30 gr. dla młodzieży: I—25, II—20, III—10 gr.

אכטונג, בוכהענדלער

און פּאַפּיר-סוחרים!

אַבריס-קאַלענדאַרען, וואַכען-קאַלענדאַרען און טאַשען-בלאָקען צו בעקומען ביי

א.מ.גרובשטיין, וושכאדניאַ 45

(פראָנט, 1. שט.)

910

אכטונג, ה"ה פריזיערס!

קעלניש בלומען-וואַסערן	נור 3.60 אַ קילאָ
ווענזשעטאַל	„ 3.00 „
פּיקסין צום ראַזירען	„ 7.75 „
ברילאַנטין	„ 3.60 „
פראַנצויזישער לאַקיר	„ 45 גר. אַ דעקאַ

עמפעהלט די פּערפומעריע

J. DRUKIER

11 ZAWADZKA 11.

פאַר אָנגראָסיסטען—ראַבאַט.

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

בזשעזשינער 11, טעל. 37-63

אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונד.

ד"ר וואָלינסקי	נאָז, האַלז, אויערן קר.	3—4
ד"ר קערשנער	קינדער קראַנקהייטען	12-9½ 5-4
ד"ר שיפמאַן	אינערליכע קראַנקה.	11—1
ד"ר לוביטש	הויט-און געשלעכט-קר.	12—2
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גמיטליכע קר.	1—3
ד"ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	12½—2
ד"ר עליאַסבערג	כירורגישע-קראַנקה.	1—3
ד"ר בערגסאָן	פרויען און געבורטס-הילף	3—4

קוואַרץ-טעראַפּיע, שפּראַך-שטערונגען ווי שטאַמלען א. א. וו. פּאַקען-שטעלען, קונסטליכע בערג-זון-בעשטראַהלונג איינ-שפּריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויף פערלאַנג — ווייזיטען אין שטאָט. — אין לאַבאָראַטאָריום ווערען אָנגענומען אַלע אַרט אַנאַליזען, ווי אויך פלעגמע און בלוט.

אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין.

בע דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען אַ

דענטיסטישער קאַבינעט

עס נעהם ן אָן:

ד"ר ווילבערשטיין	צאָהן-אַרצט	10—2 נאָ.
ד"ר לאָזשינסקי מטאַראַפּאָלסקאַ	צאָהן-אַרצט	5—7

קינסטליכע ציין, קאָראָנען, פּאָמבען א. א. וו.

די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאָג.

לעטשניצע פון דאַקטוירים ספּעציאַליסטען

און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט

זגיערסקאַ 17 טעל. 16-33.

ד"ר ראַקאָווסקי	נאָז האַלז, אויערן קר.	10—11 2—3 6—7
ד"ר רוזשאַנער	הויט און געשלעכט קר.	10—11 1—2
ד"ר גאָלדשטיין-פּאָלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	1—2 2—3
ד"ר יוסטמאַן	נערווען קראַנקהייטען	12—2 חוץ זונ.
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	10—12 4—5
ד"ר פּאַפּיערני	פרויען און געבורטס-הילף	11-1½ 5—6
ד"ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייט.	4-5 זונ. 1—2
ד"ר ווייגבערג	אינ. חערץ לונגען-קר.	11-1½ 5½—7
ד"ר סטופּעל	רענטגען	10—12 4—6
א. גראַדזענטשיק	צאָהן-אַרצט	3—7
נ. ראָזעס	צאָהן-אַרצט	9—2

צאָהן-מונדהיילונג, בעלייכטונגען, קאָראָנען, פּאָמבען א. א. וו. ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען

א רענטגען-אינסטיטוט

היילונג פון הויט קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונ-גען. קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. אַ קורס פאַר שטאַמלער.

אימפּונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.

ווייזיט אין דער שטאָט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg.
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman